

KINOLOJİ

Türkiye

SAYI: 2 - 2022

Border Collie

CHERRY EYE
KIRAZ GÖZ

2 Özel Konuk

- Frank KANE
- Laurent PICHARD

SATIN ALMAYIP EVLAT EDİNMEK
SORUNA ÇARE Mİ?

HAKEMLİĞİN
PSİKOLOJİK
BASKISI

İLK
GÜNDEN
SAĞLIK

GÜÇLÜ
BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ

BEYİN
GELİŞİMİ

MİKROBIYOM
DESTEĞİ

ROYAL CANIN
PROFESSIONAL

0167 / FCI 26 / 2013

www.smyrnagiants.com

GO SMYRNA TEAM GOO !!

Smyrna Giants; sizi, yani bağılı olduğu aile fertlerini dışarıya karşı koruyan, alan koruma ve sürü köpekleri olan sadık dostlarımız Orta Asya Çoban Köpeği ırkının üretimi için kuruldu.

Çelebi Mah.
İstikbal Cad. No:92
Güzelbahçe / İzmir

info@canifornia.com.tr

www.smyrnagiants.com
www.canifornia.com.tr

(0232) 234 34 05

CANIFORNIA®

dog hotel ★★★★★

Bizim için en sadık dostlar olan köpekler ilgi ve özeni hak ediyorlar. Bu sebeple işimizi tutkuyla ve sevekle yapıyoruz. 2001 yılında İzmir Kemalpaşa'da hobi olarak başlayan yolculuğumuza; 2015 yılından bu yana İzmir/ Güzelbahçe'de yeni ve çok sayıda imkana sahip 6500 m2'lik çiftliğimizde devam ediyoruz. Tesisimiz, Konaklama, Eğitim ve Üretim Ruhsatına sahiptir. Temel İtaat, İleri İtaat, Alan Koruma, ve sizin istekleriniz doğrultusunda Eğitim Hizmeti de verilmektedir.

Çelebi Mah. İstikbal Cad.No:92
35210 Güzelbahçe / İzmir

T.+90 (232) 234 3405
M. info@canifornia.com.tr

www.canifornia.com.tr

38

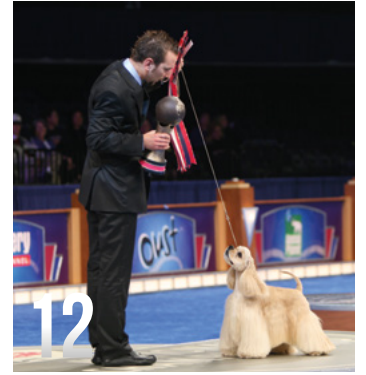
16

30

26

12

04

Editör
Bora PİR

06

Haberler...

10

2 x CAC İzmir Yanışması'ndan
İzlenimler

12

Röportaj:
Laurent Pichard
Pars KİBARER - Çeviri: İlker ÜNLÜ

16

Yetiştiricilik Üzerine
2. Bölüm
Kemal Mete SÖZERİ

22

Hakemliğin Psikolojik Baskısı
Frank KANE - Çeviri: İlker ÜNLÜ

26

Satın Almayı Evlat Edinmek
Soruna Çare mi?
İlker ÜNLÜ

30

Köpek Edinmeyi Düşünüyorum
2. Bölüm
Gökten EKER

38

Border Collie
Pars KİBARER

48

World Dog Show 2021
Brno – Czech Republic
Ediz YÜCETİN

52

Sağlık Köşesi:
Veteriner Hekimlikte
Medikal Ozon Tedavisi
Veteriner Hekim Batuhan NATHUR

56

Sağlık Köşesi:
Cherry Eye - Kiraz Göz
Veteriner Hekim İlker ÖRKMEZ

58

Köpek ve Hukuk:
Hayvanları Koruma Kanununda
Yapılan Değişikliklere Dair
Avukat Sami SÖZEN

Köpek Irkları ve Kinoloji Federasyonu
İktisadi İşletmesi Adına
İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ozan BELKİS

Genel Yayın Yönetmeni
Bora PİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli Yayın

KATKIDA BULUNANLAR

Arzu ŞENEL
Ayşe DERELİOĞLU
Batuhan NATHUR
Bora PİR
Ediz YÜCETİN
Frank KANE
Gökten EKER
İlker ÖRKMEZ
İlker ÜNLÜ
Kemal Mete SÖZERİ
Laurant PICHARD
M. Sami SÖZEN
Ozan BELKİS
Pars KİBARER
Şeref ŞEREF

Dergi Yönetim Adresi

İnönü Caddesi, Sümer Sokak, Sümko Sitesi
No: L-4 Blok D:1 Posta Kodu: 34742
Kozyatağı/Kadıköy/İSTANBUL
Tel: +90 216 909 14 68
+90 216 909 14 77
Fax: +90 216 969 68 75
E-mail: dergi@kif.org.tr
info@kif.org.tr
Web site: www.kif.org.tr

Reklam İletişim

Bora PİR - dergi@kif.org.tr

Grafik Tasarım: Doğa Medya

Kapak Fotoğrafı: Border Collie

Baskı

Sahra Matbaacılık
5615 Sok. No:5 Çamdıbi/İZMİR

Baskı Tarihi: Mart 2022

Banka Hesap Numaraları

Köpek Irkları ve Kinoloji Federasyonu
İktisadi İşletmesi
- Türkiye İş Bankası A.Ş. Şaşkınbakkal Şubesi
IBAN: TR27 0006 4000 0011 0660 5475 04

Yasal Haklar

- Dergimizde yayımlanan yazı, fotoğraf ve reklamlarda kullanılan içeriğin sorumluluğu sahiplerine aittir.
- Dergimizde yayımlanan yazı ve fotoğraflar elektronik ortamlarda dahil olmak üzere yazılı izin alınmadıkça kısmen dahi olsa alıntı yapılamaz.
- Üstte isimleri belirtilen kişiler fahri olarak görev yapmaktadırlar.

editör

Sayı 2 - 2022

Sevgili KIF Ailesi ve tüm köpek severler,

Kinoloji Türkiye Dergisi'nin 2. sayısında sizlerle birlikte olmak, bizim için büyük bir mutluluk. İlk sayımız sonrası tahminimizin çok üstünde olumlu geri dönüş aldık, umarım yeni sayımızı beğenir, keyifle okursunuz.

Bu sayımızda sizlerle yeni güzel haberler paylaşmak istiyoruz.

KIF TV Yakında Yayında

Türkiye'de köpeklerle ilgili her konuda önder olan federasyonumuz, ülkemizde Kinolojiyi yeni bir boyuta taşıyor! KIF TV yakında yayında olacak.

Youtube kanalı olarak açılacak olan Kinoloji Kanalımızın altyapı ve içerik çalışmaları devam etmekte.

Hepimizin, hem içeriğinde katılımcı olarak yer alıp değer katacağı, hem de izleyicisi olarak keyifle takip edeceği Federasyonumuzun yayın kanalı geliyor...

KIF Kariyer Programları Başlıyor

Kinolojiye ilgi duyan ve köpekli sporlara meraklı kişilerin "show köpeği idarecisi" alanında gerekli mesleki eğitimi almalarına imkan sağlayacak olan; Profesyonel Handling (Profesyonel Show Köpeği İdareciliği) kariyer programımız başlıyor. Program sonunda başarılı olanların kazandıkları bilgi ve becerileri isterlerse tam zamanlı bir işe, isterlerse de bir ek gelire dönüştürebilecekleri bir program planlanmaktadır. Ayrıntılarına www.kif.org.tr web adresimizden ulaşabilirsiniz.

Yeni kariyer programlarımızı da çok yakında sizlere duyuracağız.

HD-ED Kalça-Dirsek Displazisi Yönetmeliği Hazırlandı

KIF, HD-ED (Kalça-dirsek displazisi) yönetmeliği, işleyiş uygulama ve raporlama çalışmalarımız sonuçlanmıştır.

Köpeklerimizin hem kendi sağlığı hem de gelecek nesillere sağlıklı bireyler yetiştirmek için temel kriterlerden biri Kalça-dirsek displazisinin sağlıklı olmasıdır.

Röntgen filmleri, Yetkili veterinerlerimiz tarafından raporlandırılarak, düzenlenen sertifikalar köpeklerin soy kütük belgelerine işlenecektir.

Yeni sayılarda görüşmek dileğiyle...

Bora PİR

Bora PİR
İletişim bilgileri

f bora.pir

ig borapir

tw borapir

em bora@borapir.com

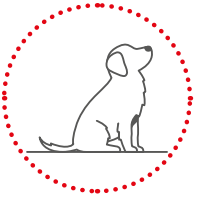
ROYAL CANIN® sizinle birlikte...

ROYAL CANIN® EVCİL DOSTUNUZUN HER DÖNEMİNİ DESTEKLEMELİK İÇİN ÖZEL OLARAK FORMÜLE EDİLMİŞ BESLENME ÇÖZÜMLERİYLE HER ANINDA ONUN YANINDA

YENİDOĞANLARIN İHTİYAÇLARINI ÖNCELİKLENDİRMEK BİZİM DNA'MIZDA VAR

Her sene artan talep ile:

+106

milyon yavru köpek

17%

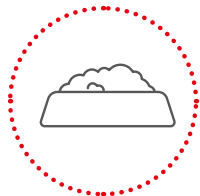
Yavru köpekler, köpek popülasyonunun %17'sini oluşturmaktadır.

! Evcil dostunuzun hayatının geri kalanını sağlıklı geçirebilmesinde ilk beslenme tercihlerinin önemi büyüktür. Ne yazık ki tüm yenidoğanlar hayatlarında bu mükemmel başlangıç şansını yakalayamıyorlar.

Yenidoğanların sadece **%30-50'si** yavru luk dönemi beslenme ihtiyaçlarını karşılayacak mama yiyebiliyor.

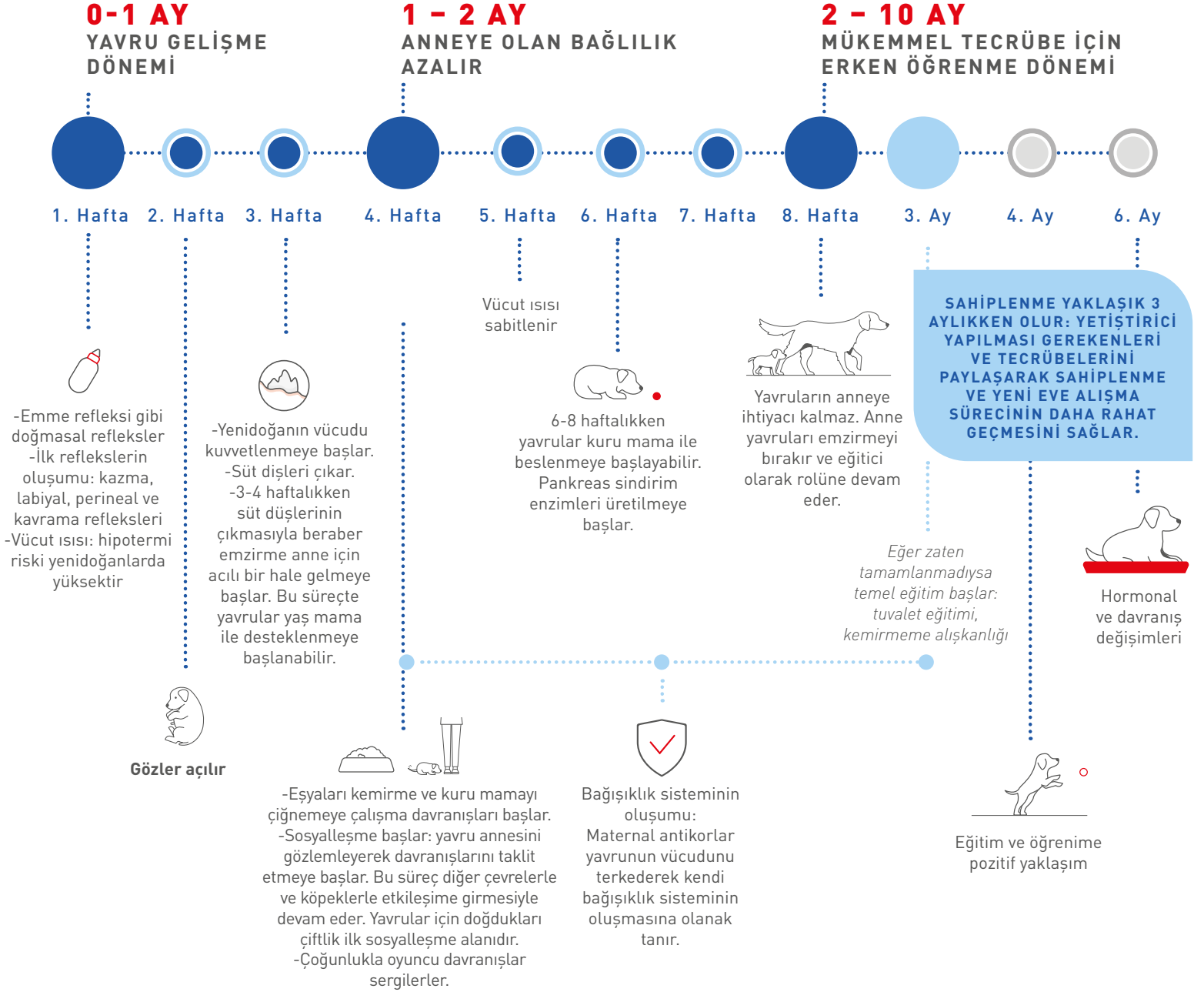
Hayvan sahiplerinin çoğu yetişkin mamasıyla başlangıç yapıyorlar.

Yavru köpeğinizle ilgili daha detaylı bilgi edinmek için QR kodu okutun

Evcil hayvanlarını profesyonel kanaldan sahiplenen ve bir yetiştiricinin önerilerini alan yeni hayvan sahipleri yeni dostları için ilk mama seçimlerinde daha dedike ve kaliteli bir beslenme çözümü almaya yatkındır.

İLK HAFTADAN İTİBAREN YENİDOĞANLARIN İHTİYAÇLARI DEĞİŞİR. İLK OLARAK, ANNEDEN AYRILMA DÖNEMİNE KADAR SÜT ALIMINDAN KURU MAMAYA GEÇİŞ SÜRECİ OLUR. YENİDOĞANLARIN VE YAVRULARIN TÜM SÜREÇLERİNE UYGUN BESLENME ÇÖZÜMLERİNE BAŞVURMAK SAĞLIKLI BÜYÜMELERİ İÇİN SON DERECE ÖNEMLİDİR.

Biliyor muydunuz?

Yenidoğanlar maternal antikorların %90'ını, annelerinden ilk 24 saat içerisinde emdikleri kolostrum (ağız sütü) ile alırlar.

Sadece profesyonel yetiştiricilere özel ürünlerimize ulaşmak için ilgili satış temsilcisi ile iletişime geçebilirsiniz.

Arda Serkan Kaya
0 549 479 03 40

Köpek Eğitmenleri Derneği (KÖPED) Köpek Eğitim Çalıştayı

Köpek Eğitmenleri Derneği tarafından düzenlenen Köpek Eğitim Çalıştayı'nda köpek eğitim disiplinleri, sınav mevzuatları ve köpek eğitmenliği meslek standartları konuşuldu.

- Aile (Pet) Köpekleri,
- Spor Köpekleri,
- Görev Köpekleri

Ana başlıkları altında yapılan çalışmalarda, oluşturulan sınav yönetmelikleri, KÖPED'in bağlı bulunduğu Köpek Irkları ve Kinoloji Federasyonu'na teslim edilmek üzere tamamlandı.

KÖPED Başkanı Gökten Eker "Oluşturulan sınav yönetmeliklerinin mesleki standartların ve branşlaşmanın belirlenmesinde çok önemli bir yeri olacak." dedi.

Çalışmaları yerinde inceleyen Köpek Irkları ve Kinoloji Federasyonu (KIF) Başkanı Sayın Ozan Belkis, KIF'ın sınavlara verdiği önemi vurgulayarak arama kurtarma köpekleri konusuna KIF olarak öncelik verdiklerini, yapılan tüm çalışmalara destek vereceklerini belirtti.

Çalıştay öncesinde;

Oktay Gülsaçan, Yavru ve Genç Aile Köpekleri Eğitimleri ve Değerlendirmeleri ile Sosyal Köpek Eğitimi ve Sınavları;

Tamer Ünal, Arama Kurtarma Köpekleri (Enkaz ve alan arama) Eğitimi ve Sınavları;

Burak Akın, Arama Kurtarma Köpekleri (Mantrailing) Eğitimi ve Sınavları,

Aziz Ferdi Yıldız, Dedektör Görev Köpekleri Eğitimi ve Sınavları,

Hakan Milli, Frizbi ve Agility (Çeviklik) Köpekleri Eğitimleri ve Sınavları,

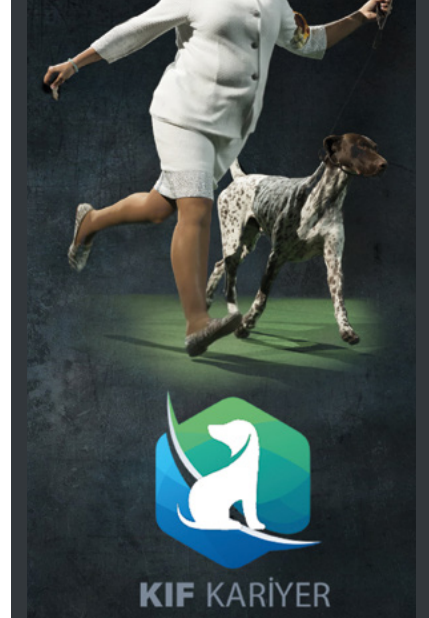
Çağla Çankırılı, Nosework/Scentwork Eğitimleri ve Sınavları,

Uzm. Psikolog Arzu Öngen ve Uzm. Psikolog Aylin Eke, Terapi ve Rehabilitasyon Köpekleri Eğitimi ve Sınavları

Gökten Eker, Kişisel Koruma Köpekleri ve Koruma Devriye Görev Köpekleri Eğitimleri ve Sınavları

başlıklarıyla detaylı sunumlar yaptılar.

KÖPED Başkanı Gökten Eker, Köpek Irkları ve Kinoloji Federasyonu'nun desteği ile 2022 yılında özellikle Arama Kurtarma Köpekleri ve IGP alanlarında yapılan çalışmaların artarak devam edeceğini belirtti.

KIF KARIYER

KIF

Kariyer Programları
Başlıyor...

PROFESYONEL HANDLING
Profesyonel Show Köpeği
İdareciliği

Kinolojiye ilgi duyan ve köpekli sporlara meraklı kişilerin "show köpeği idarecisi" alanında gerekli mesleki eğitimi almalarına imkan sağlayan, program sonunda başarılı olanların kazandıkları bilgi ve becerileri, isterlerse tam zamanlı bir işe, isterlerse de bir ek gelire dönüştürebilecekleri kariyer programıdır.

Eğitmen: Aneliya Shankova, Petkova (Uygulamalı Eğitim)

Tarih: 2022 Yılı Dönemi

Süre: Toplam 5 Hafta Sonu (90 Saat)

Kayıt Tarihleri: 28 Şubat 2022 den itibaren kayıtlar alınacaktır.

Program Sorumlusu: Ender Çağlayan (0555 396 0918)

Katılım Ücretleri: Açıklanacak!

2022 Yılı Kurs Programı;

12-13 Mart 2022

2-3 Nisan 2022

21-22 Mayıs 2022

4. ve 5. hafta sonu programlarının tarihi daha sonra belirlenecektir.

TÜRKİYE KİNOLOJİSİNDE Yeni Bir Boyut Başlıyor

KIF TV Yakında...

Youtube kanalı olarak açılacak olan Kinoloji Kanalımızın altyapı ve içerik çalışmaları devam etmekte.

Hepimizin, hem içeriğine katılımcı olarak yer alıp değer katacağımız, hem de izleyicisi olarak keyifle takip edeceği Federasyonumuzun yayın kanalı geliyor...

Deutsch Kurzhaar Irk Derneği Sonbahar Üretim ve Derby Sınavları

Deutsch Kurzhaar Irk Derneği program takvimi içerisinde yer alan etkinliklerden, Sonbahar Üretim Sınavları ve Derby İmtihanları 13-14 Kasım 2021 tarihlerinde Kırklareli/Lüleburgaz'da ve 11-12 Aralık 2021 tarihlerinde İzmir/Menemen'de gerçekleştirildi.

Hakem olarak Bora PİR ve İbrahim ERKOÇ'un görev aldığı sınavlar da, köpeklerin; burun duyarlılığı, arama, ferma, su çalışması, iz takibi ve aport, çalışma isteği, itaat ve sahibisiyle birlikte çalışması değerlendirildi.

Sınavlara; Trakya Bölgesi, İstanbul, İzmir, Denizli, Uşak, Nevşehir, Manavgat, Susurluk ve Ankara'dan çok sayıda köpek katıldı.

Derby sınavına katılan setterler, organizasyona ayrı bir güzellik

kattı. Sınavda başarılı olanlara sertifikaları verildi.

KÖPEK IRKLARI VE KİNOLOJİ FEDERASYONU HD - ED KALÇA-DİRSEK DİSPLAZİSİ YÖNETMELİĞİ HAZIRLANDI

					
HD - ED (HIP-ELBOW) INTERNATIONAL CERTIFICATE KALÇA-DİRSEK DİSPLAZİSİ SERTİFİKASI					
Köpeğin Adı (Name): Irkı (Breed):	Soy Kütük No (ZB-Nr): Cinsiyet (Sex):	Çip No (Mikrochip): Doğum Tarihi (Birth Date):	Kayıtlı Federasyon: Doğduğu Federasyon:		
Sahip İsmi (Owner): Adres (Address):					
HD - ED Derecelendirme (Classification)					
KALÇA (HIP)	A	B	C	D	E
DİRSEK (ELBOW)	0	BL	1	2	3
Röntgen Tarihi:	Rapor Tarihi:	Yetkili Veteriner Hekim:			
Prosedür KIF ve FCI kurallarına göre yapılmıştır. (The procedure has been performed according to the rules of FCI)					
Yetkili Veteriner Hekim Kaşe İmza	Federasyon Sağlık Sorumlusu Kaşe İmza	Federasyon Kaşe İmza			

HD-ED (Kalça - dirsek displazisi) yönetmeliği, işleyiş uygulama ve raporlama çalışmalarımız sonuçlanmıştır.

Köpeklerimizin hem kendi sağlığı hem de gelecek nesillere sağlıklı bireyler yetiştirmek için temel kriterlerden biri Kalça-dirsek displazisinin sağlıklı olmasıdır.

Açıklamada bahsedilen şekilde çekilen, federasyonumuza ulaştırılan röntgenler, yetkili veterinerimiz tarafından raporlandırılacak, sonrasında sertifikası çıkacak ve köpeklerin soy kütük belgelerine işlenecektir.

Röntgeni çekilecek köpek en az 14 aylık olmalıdır.

Röntgen rapor formu, KIF yetkilisi eşliğinde veteriner ile doldurulduktan sonra çekilir.

Soy kütük belgesi kontrol edilmeli ve formdaki bilgiler ile aynı olduğu onaylanmalıdır.

Köpeğin üzerinde mikroçip okutulmalı, soy kütük belgesi ile karşılaştırılıp aynı olduğu onaylanmalıdır.

Köpeğin Soy kütük belgesindeki isim ve mikroçip numarası çekilen

dijital röntgene ve kaydedilen CD üzerine silinmez kalem ile yazılmalıdır.

Röntgen çekiminde köpeğe kas gevşemesi için yeterince anestezi uygulanmalıdır.

Röntgen, Federasyon yetkilisi gözetiminde çekilir.

Röntgen, Dijital ortamda çekilerek ve CD'ye kopyalanarak rapor ile birlikte federasyona yollanmalıdır.

Röntgen, köpek sahibine teslim edilmez. Federasyon yetkilisi tarafından alınarak orada zarflanır ve kapatılır. Federasyon yetkilisi tarafından Federasyona gönderilir. Veteriner sadece röntgen çeki miyle yükümlüdür. Röntgene rapor verme yetkisi sadece Federasyonun görevlendirdiği veterinerlere aittir. (Bu yüzden federasyon merkezimize gelen raporların hiçbir geçerliliği yoktur.)

Rapor sonucu federasyon sayfasından yayımlanabilir ve ilgili derneğe yollanacaktır.

Federasyona gönderilen röntgenin sorumluluğu tamamen köpek sahibi ve veterinerine aittir.

TÜRKİYE'DE KÖPEKLER İÇİN
FOR DOGS IN TURKEY

KÖPEK IRKLARI VE KİNOLOJİ FEDERASYONU

2022

IRK STANDARTLARI YARIŞMALARI

16 OCAK	İZMİR 2 x CAC
10 NİSAN	ADANA 2 x CAC
14-15 MAYIS	ANTALYA 2 x CAC - 2 x CACIB
12 HAZİRAN	SAMSUN 2 x CAC
01-03 TEMMUZ	İSTANBUL Midsummer Night's Dream 3 x CACIB
07 AĞUSTOS	BURSA 2 x CAC
17-18 EYLÜL	ANKARA 2 x CAC
30 EYLÜL - 02 EKİM	İZMİR 1 x CAC - 2 x CACIB
29 - 30 EKİM	İSTANBUL 2 x CACIB

since 1957
Dr. Clauder's®

Sorumlu Evcil Hayvan Beslenmesi

since 1957
Dr. Clauder's®

Sorumlu Evcil Hayvan Beslenmesi

No. 1
Dr. Clauder

Avrupa'nın ilki
Bir Numarası !

Sorumlu Evcil Hayvan Beslenmesi | Her Evcil Hayvan için Doğru Olan | Onlar Bizim Tutkumuz.

AyPet

AyPet Veteriner Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Zümrütevler Mah. Memleket Sok.

No:8/2 Maltepe /İSTANBUL

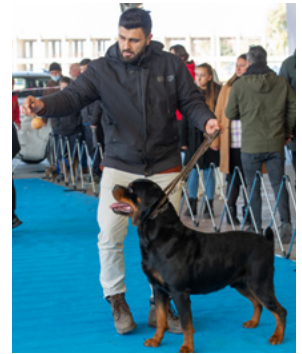
Tel: 0216 489 28 88 • Fax: 0216 489 28 88

E-mail: info@aypetvet.com

Web: www.aypetvet.com

2 X CAC İZMİR YARIŞMASI

16 OCAK 2022

LAURENT PICHARD

YETİŞTİRİCİLERE SORULAR

BAZI FİZİKSEL ÖZELLİKLERİN DİĞERLERİNDEN DAHA KOLAY DEĞİŞTİRİLEBİLDİĞİNE İNANIYORUM. **HARİKA BİR OMUZ AÇISINA ULAŞMAK ÇOK ZORDUR. BOYUN UZUNLUĞU DAHA KOLAY DEĞİŞİR.** AÇIK RENK GÖZLER, HATALI KUYRUK ÇIKIŞI SIK SIK GERİ GELİR.

Röportaj: PARS KİBARER - Çeviri: İLKER ÜNLÜ

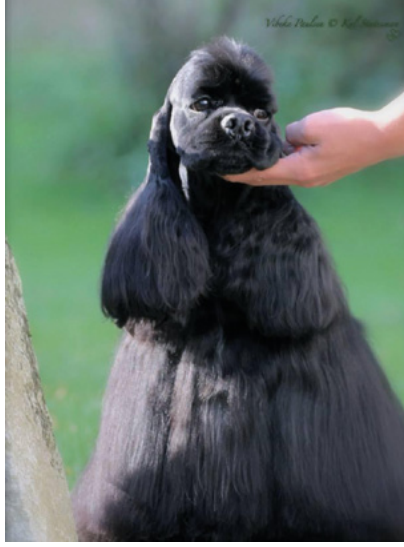
LAURENT PICHARD (İSVİÇRE)

Laurent Pichard, İsviçre'nin Cenevre şehrinde yaşamaktadır.

Kendisi dünyaca ünlü bir Irk Standartları hakemi olup, aynı zamanda Amerikan Cocker Spaniel ırkının dünyadaki en tanınan ve başarılı üreticilerinden biridir. Dergimizin başarılı bir üretici ve kinoloji insanı olarak Bay Pichard'a sorduğu sorulara verdiği samimi cevapları sizlere sunuyoruz.

Köpek yetiştiriciliğine İrlanda Setterleriyle başladım. Anne ve babamın sayesinde benim için bir rüya olan ilk batımım 1970'de doğdu. Kendimi bildim bileli köpek yetiştirmekle ilgilenmişimdir. 17 yaşındayken İngilizcemi geliştirmek için yaz aylarında İngiltere'ye gitmeye başladım. Matlock - Derbyshire'da

meşhur Brackenfield ve Hatsborne İrlanda Setterleri kennelinde yardımcı olarak bir iş buldum. İki yaz boyunca köpeklerini showlara hazırladım. Derken İskoçya'da bir show'da gördüğüm Amerikan Cockerlara aşık oldum. Siyah-kahve bir dişi olan SH CH Mittina Tanzania'yı hala hatırlıyorum. Ondan show kalite yavrular asla alamadım; ancak

İsviçre'ye yanımda 4 Amerikan Cocker yavrusuyla döndüm.

Babam bu süprizimden hiç memnun olmamıştı ve bana yavrulara birer yuva bulmam için 24 saat verdi. Hepsine güzel yuvalar buldum ve bu İngiltere'den getirdiğim 4 yavruyla yarışmalara girmeye başladım. İlk

Amerikan Cocker batımım 1974'de doğdu. O günden beri bu harika ırkı yetiştirmekten asla vazgeçmedim.

Amerikan Cockerlara olan aşkımdan hiç değişmedi ve bu küçük soytarıların karakter ve güzelliklerine aynı tutkuyla bağlıyım. Geçen 50 yıl zarfında pek çok olağanüstü köpek benim esin kaynağım olurken Amerika'dan en iyi kanlardan getirdiğim köpeklerle de hem Amerika'da hem de Avrupa'da pek çok şampiyonluklar elde ettim. Avrupa ve Uluslararası Şampiyonluklar dahil 300'un üzerinde şampiyon ürettim. Hayatımın büyük bir kısmını bu harika ırka, karakterini ve kürkünü geliştirmeye adanmışım. 50 yıl boyunca zirvede kalmak hiç de kolay bir şey değil.

Bir yetiştirici için en önemli şeyin ırkta neden hoşlandıklarını bilmeleri. Başta pek çok kan hattından farklı köpekleri beğenmeniz anlaşılır birşeyse de, en çok hangisini sevdiğinizi bilmeniz gerekmektedir. Her yıl pek çok batın üretmeniz gerektiğine inanmıyorum. Beğendiğiniz bir tipi düzeltmeye/

geliştirmeye odaklanmalı ve o yolda ilerlemelisiniz.

Ben kişisel olarak line-breeding'e inanıyorum. Özellikle de dişilerin soylarında. Yüksek kalite köpekler üretmenin anahtarı sağlıklı köpeklerin kullanıldığı bir line-breeding'dir. Ancak 3 ya da 4 nesilden sonra bir outcross yapmanız gerekmektedir. Bu elbetteki zor bir adımdır. Başka bir yetiştiricinin erkek köpeğinin kanını benimkine kattığımda dikkatle şeceresini analiz ederim. Bana, mümkünse benim oturmuş kan hattıma benzer tipi getirmelidir. Ayrıca sağlıklı olması da çok önemlidir. Unutmayın ki, kendi köpeklerinizin genetik sağlığını bilebilmeniz de yeni bir kan hattından gelecek köpeğin sahip olduğu olumlu ve olumsuz etkileri

tamamen öngöremezsiniz.

Outcross yapmak loto oynamak gibidir ve her yetiştirici zaman zaman bunu yapmak zorundadır. Mümkün olduğunda kullanacağınız yeni damızlığın ataları hakkında bilgiye sahip olmalısınız. Eğer başarılı olmazsanız o soydan vazgeçip başka bir soydan damızlıkla devam etmelisiniz.

Bazı fiziksel özelliklerin diğerlerinden daha kolay değiştirilebildiğine inanıyorum. Harika bir omuz açısına ulaşmak çok zordur. Boyun uzunluğu daha kolay değişir. Açık renk gözler, hatalı kuyruk çıkışı sık sık geri gelir. Nedenini bilmiyorum ama bu bir gerçek. Bu hatalara sahip köpekleri damızlık olarak kullanmaktan kaçınırım.

Genellikle kendi damızlık erkeklerime sahibimdir ve istediğim özelliklerine dayanarak seçim yapabilirim. Damızlığımı önce doğumda, sonra 6 haftalıkken ve 6 aylıkken seçerim. Tabiki fenotipe baktığım gibi karaktere de büyük önem veriririm. Bir köpeğin daha yavruyken show karakterine sahip değilse, asla sahip olamayacağına inanıyorum. Eğer karakteri biraz zayıfsa onu tutmadan önce iki kere düşünürüm. Genellikle aynı dişiden 3 batım yavru alırım ve 6 yaşında onu emekli edip hala gençken mutlu yaşayacağı bir aileye sahiplendiririm.

Yetiştirme programınız için doğru yavrunun seçilmesi sizi rakip yetiştiriciden daha iyi kılacak karardır. Kendi köpekleriniz gözünüzü boya-

masın ve her bir yavruyu eleştirel bir gözle değerlendirin. Harika bir köpek olması için güzel olması yeterli değildir. Unutmayın ki tüm yavru lar şirindir. Kendi yetiştirdiğiniz yavru ları ne üstün ne de eksik görün.

Kişisel olarak ben yavru larımı doğru fiziksel yapı, güzel bir kafa; ama çoğunlukla show karakterine dayanarak seçerim. Bu son kriter, ringde büyük bir fark yaratmaktadır. Long Beach California ve Amsterdam'da iki ayrı köpekle iki kere Eukanuba World Challenge'de kazanarak bir yetiştirici olarak büyük bir başarı gösterdim. Yetiştirici ismim olan Very Vigie, 2013'de Fillandiya'da tüm ırklarda en iyi yetiştirici seçilirken Amerika'da Westminster'da 2020-2021 kesilmemiş kuyrukla en iyi Amerikan Cocker ödülleri aldım.

Şuan ırk kalitesinin 15 yıl öncesine göre zayıfladığına inanıyorum. Çok ünlü yetiştiriciler ya öldü ya da üretimi bıraktılar. Yeni başlayanlar ise ne yaptıklarını bilmeden, köpeklerin şecerelerini analiz etmeden köpekleri karıştırmaya başladılar. Bugünlerde ringde gördüğümüz büyük köpekler ırk tipine uygun kafalardan yoksunlar. Ayrıca bedenleri uzun ve sırt çizgileri düz. Show ringinde eksik olan elementlerden bir diğ er ikisi de hareket ve doğru omuz açıları.

Hakemlerin kalitesine gelindiğinde; ırk anlamadığını hissettiğim hakemlerin ringinde köpeklerimi yarıştırmıyorum. Böylesi daha kolay ve sorun çıkmasını engelliyor. Harika bir show köpeğinin her haf-

tasonu yarışmaya sokulması gerektiğine de inanmıyorum. Bir iki haftasonu kaçırmamız bizim de dinlenmemize imkan sağlıyor.

Yeni hakemler için tavsiyem ırk standardını iyi okumaları. İyi yazılmış bir standarda sahip olduğumuz için şanslıyız. Amerikan Cocker hakemliği yaparken şu akıldan çıkarılmamalıdır: Bu ırk spaniellerin en küçüğü olsa da kafası bir kuşu taşıyacak kadar

büyük olmalıdır. Pekinese'e benzer kafalardan uzak durun. American Cocker bir görev köpeğidir ve bu onun çok da karmaşık olmaması gerektiği anlamına gelir. Doğru tüy bakımı silüeti ve hareketi ön plana çıkarır. Bir toy ırk olarak Grup 9'a geçmek istemiyoruz. Hakemlerin Amerikan Cocker'in FCI Group 8'in mağrur bir temsilcisi olduğu akıllarında tutmaları gerekiyor.

Yeni yetiştiricilere tavsiyem eski yetiştiricileri iyi dinleyip değerli kan hatlarını nasıl oluşturduklarını iyi analiz etmeleri. Genç kataraki, deri hastalıkları, patella lüksasyonu ve hipertiroid gibi genetik hastalıkları asla göz ardı etmeyin. Bu problemler için sağlık testleri yaparak büyük bir yol katettik. ırk, 25 yıl öncesi kadar kötü durumda değil artık.

Bu makaleyi okuyan herkese benim bu harika ırkla yaşadığım kadar keyif, mutluluk ve tutku diliyorum. 🐾

YETİŞTİRİCİLİK ÜZERİNE

2. BÖLÜM

KEMAL METE SÖZERİ

DIŞİ KÖPEĞİNİZ İÇİN DOĞRU ERKEK KÖPEĞİ BULDUĞUNUZU DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, ÇÖZMENİZ GEREKEN YENİ SORUNLARLA YÜZYÜZE GELMEK ÜZERESİNİZDİR.

EŞLEŞTİRME

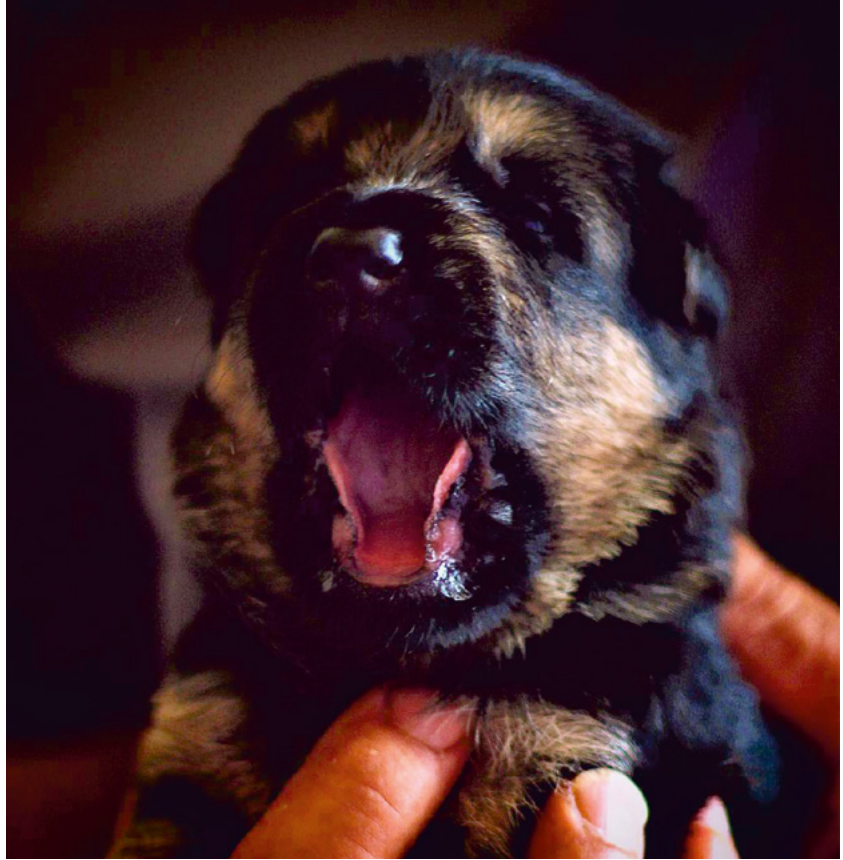
Düşünülmesi gereken şeyler

Dişi köpeğiniz için doğru erkek köpeği bulduğunuzu düşündüğünüzde, çözmeniz gereken yeni sorunlarla yüzyüze gelmek üzeresinizdir. Sağlık problemleri, Davranış problemleri (doğalarının gereği olarak, kendi seçimlerinin dışında kalan bir yöntemle bulduğunuz erkekle çiftleşmek istemeyebilir) sonucu, saldırganlık, aşırı gerilim vs. yaşayabilir. Bu tip sorunlu vakalarda tecrübesi olan bir kişiden yardım almanız gerekebilir.

Kurallar, Riskler, Zorunlu kontroller

Kızgınlık döneminde dişilerin genital organları en savunmasız durumdadır. Bu riskli ortamdan dolayı, dönemleri "Preöstrus" başlar başlamaz jinekolojik bir muayene-neden geçmelerinde fayda vardır. Birçok yetiştirici bu dönemde ek bir parazit uygulaması da yapar.

Preöstrus: cinsel dönemin başlangıcı olarak kabul edilir. Vulvada ödem, kanlı vaginal akıntı, erkek için çekici olma fakat erkeği kabul

etmeme ile karakterize olan dönemdir. (3 - 17 gün sürer)

Östrus: dişinin erkeği kabul ettiği dönemdir. (3- 21 gün sürer)

Diöstrus: östrusun bitişidir. Yani dişinin erkeği kabul etmemesi ile başlar dişinin luteal etki altına girmesi ile devam eden dönemdir. (75 gün sürer)

Özellikle Preöstrusun esnek zamanları nedeniyle düzenli olarak erkekle biraraya getirilerek kontrol edilmesinde fayda vardır. Ancak daha doğru yöntem, smear testi ya da progesteron testi ile yumurtlama zamanının tam olarak tesbitidir.

Köpeklerin temiz, sessiz ve stressiz

bir ortamda bir araya getirilmesi gerekir. Tecrübelerimizden öğrendiğimiz, erkeğin istekli, ancak dişi kaynaklı mental ya da fiziksel problemlerin (Dar bir vulva girişi) olduğu durumda suni tohumlama gerektiğidir. Birçok Safkan Irk Kulübünde, veteriner izni ve kontrolü olmadan suni tohumlama yasaktır. Buradaki amaç Erkek köpeklerdeki "Libido" düşüşüne engel olmaktır. Çünkü ırkın devamını sağlayacak bireylerin mental ve fiziki olarak yeterliliği söz konusudur.

Köpeklerin genital organlarının yapısı gereği doğal ya da suni tohumlama yönteminin minimum 24, ideal olarak 36 saat sonra tekrarlanması gerekir. Daha kısa süreli tekraralarda yavru sayısında düşüşler yaşanabilir. ►

Eşleşme Sonrası

Eşleşmeden 21-28 gün sonrasında ultrason kontrolü ile hamileliğin kontrolü yapılabilir, 35-40 gün arası zaten fiziksel belirtiler (memelerin uçlarının belirginleşmesi, alt karın bölgesinde genişleme) görülecektir. Burada dikkat edilmesi gereken, eşleşme sonrası döllenme olmasa da hamilelik davranışları ve fiziksel özelliklerin görülebilmesidir. (Yalancı hamilelik) 40. güne kadar genişleyen dişilerin, bir süre sonrasında belirtilerinin tamamen kaybolması ile sona erer.

Hamilelik Süreci

Hamileliğin kesinleşmesi, yeni bir beslenme diyetinin, bakımın ve hazırlıklarının başlama sürecidir. Bu dönemde, beslenme diyetinde protein oranının biraz daha yükselmesi gerekir. Anne adayı stressiz bir ortamda barınmalı, varsa diğer

köpeklerinizin sosyalleşme alanlarına sokulmamalı ve daha fazla ilgi, zaman harcanmalıdır. Vitamin, mineral kullanımıyla ilgili olarak benim kişisel önerim, sadece son bir hafta içinde kalsiyum ve D3 takviyesine başlanmasıdır.

Doğum yapacağı yerin konumunun belirlenmesi, kontrol, yardım ve zamanlama açısından çok önemlidir. Doğum sandığı çok basit görünen ama aslında çok önemli olan bir ekipmandır. İlk olarak köpeğin doğumda ihtiyacı olan, temel içgüdülerini karşılayan "izolasyon"un bir aracı ve doğum sırasında annenin sancıları arasında yavruların ezilmemesi için bir koruyucudur. Doğum sonrasında ise annenin yavruları bir arada ve kontrolde tutmasının yardımcıdır. Ebat için bizim deneyimlerimiz; yüksek kenarlı (30-40 cm), 120 x 120cm

büyüküğün orta boy ırklara yeterli olduğudur.

Tabanının boş yapılması kesinlikle kullanım ve temizlik açısından çok avantajlı. Bir tarafından kaldırılarak dikildikten sonra alt kısmının temizlenmesi, örtülerin ve koruyucuların değiştirilmesi çok kolaydır. Biz, doğum sonrasında kullanılmak üzere bir düzine polar battaniye ve oluklu mukavva tabakaları hazırlarız. Bunların kullanım nedenlerini yazımızın ilerleyen bölümlerinde anlatacağız.

Doğumun başlamasından 1-2 hafta önce annenin doğum kutusunun bulunduğu yerde kalmasını, ona alışmasını, benimsemesini sağlamak gerekiyor. Anne adayının doğum kutusunun bir "dokunulmazlık alanı" olduğunu hissetmesi, güven duyması çok önemlidir. İçinde ya-

nına oturmak, orada sevmek, masaj yapmak, yemek vermek bunun yollarından bir kaçıdır.

Doğum öncesi hazırlamanız gereken diğer ekipmanlar:

- Bol miktarda yumuşak el havlusu.
- Bebek sütü tozu ve biberonu.
- Hijyenik olarak saklanan küçük bir makas.
- Paketli jel ısıtıcılar.
- Mevsim kış ve doğum odası ısısı çok yükseltilemeyecek bir oda ise; bir "ayak sobası" yada elektrikli battaniye almanızı öneririz.
- 1 yada 2 adet kablosuz IP kamera almanızı öneririz.

Doğum

Genelde 1. eşleşmenin 58-62 günlerinde başlar. Tecrübeli üreticiler,

56 günden sonra sabah ve akşam annenin vücut ısısını ölçerler. Ortalama vücut ısısındaki 1 derecelik bir düşüş, doğumun 24 saat içinde başlayacağını bir belirtisidir. Vücut ısısının düşmesine rağmen 24 saat içinde doğumun başlaması ile ilgili belirtiler oluşmuyorsa (ön sıvısının gelmemesi, kasılmaların başlamaması vb. halinde bir veteriner kontrolüne ihtiyacınız olacaktır.

Doğum ön sıvısının gelmesinden kısa bir süre sonra kasılmalar artar ve bunun sonucunda doğum başlar. Doğum sırasında "meraklıları" ve size yardım edebilecek tecrübeli insanların dışındaki herkesi annenin bulunduğu ortamdan uzak tutmanızı tavsiye ederiz...

Doğum başladığında, doğum sandığının altında kesinlikle 2-3 kat oluklu mukavva ve onların üzerinde gergin bir şekilde sandığın kenarlarına sıkıştırılmış polar bat-

taniye olması gereklidir. Ip kameraları, sancılar başlamadan anneyi gözlemleyebilecek şekilde yerleştirmek, hem yanına sıklıkla girerek dikkatini dağıtmamak, hemde saatlerce başında beklememek için kullanılan yöntemlerden biridir.

Bir çok yeni anne aşırı stres altında presentanın çıkartılması, bebeğin temizlenmesi konusunda yardıma ihtiyaç duyabilir. Doğum konusunda tecrübeli bir dostunuza ya da konu üzerine tecrübeli veterinerinize her zaman ihtiyacınız olabilir. Doğum yavru sayısına bağlı olarak 2-12 saat sürebilir. Bu da nöbet değişimi gerektirir. Kameralar tam da bu noktada çok işe yarayacaktır. Doğan her yavru temizlenip, anne önüne konulduktan sonra, bir sonraki yavrunun sancısı başlayana kadar anne onunla ilgilenecektir. Sonraki sancı başlangıcında, önce doğan bebekleri kollamanız gerekir. Doğumun uzun sürmesi durumunda ya da çoğu zaman olduğu

gibi anne sütünün biraz gecikmesi durumunda bebek sütlerine ve biberon takviyesine ihtiyacınız olacak.

Yavruların vücut ısılarının düşmesi, doğum sonrası yavru kayıplarının birincil nedenidir. Doğumda yavrular kör, sağır ve dişsizdir, vücut ısısını düzenleyemez, hatta kendi başlarına idrar ya da kaka yapamazlar. Yavrular ilk önce annelerinin okşayan dili tarafından yıkanırken dışkılama hissi yaşarlar. Anne bebekleri her yerde ve yuvada tutmak için temizler ve aynı zamanda onları kaka ve idrar yapmaya teşvik eder. Yavruların vücut ısılarını korumaları için iyi kurutulmaya, annelerine ve altlarındaki ısı yalıtımına ihtiyaçları vardır. Çünkü kürklü olan sırt bölümlerinden ziyade, karın bölgesindeki az tüylü ya da tüysüz bölgelerden ısı kaybederler. Bir yavru soğuk nedeniyle hipotermiye çok hızlı girebilir ve bunun geriye dönüşü yoktur!... Isı kontrolünün zayıf olduğu alanlarda ıslaklık ve nemden izole edilmiş ve polar battaniye, oluklu mukavvaların altına yerleştirilmiş bir ayak ısıtıcısı veya elektrikli battaniye hayat kurtarabilir. Burada dikkat etmeniz gereken şey, elektrik bağlantılarının kemirmeye ve sıvıya temasının önlenmesidir. Polar battaniyenin buradaki fonksiyonu çok önemli. Şöyle ki; hem sıvıların alttaki oluklu mukavvalara geçmesine izin verir ve kuru-sıcak kalır, hem de bebekler emmek için annelerine yöneldiklerinde ayak tırnaklarının tutunabileceği "kaymayan" bir ortam oluşturur. Bu bebeklerin büyürken eklem, kas ve tendon gelişimi-

minde sıkıntı yaşamamalarının en verimli yollarından biridir.

Yeterince ısıtılan bir ortam (22-25°) da en alta serilmiş iki kat oluklu mukavva ve üstlerindeki polar battaniye ısı yalıtımı için yeterlidir. Pek çok Orta Avrupa bölgesinde yetiştiriciler Hipotermiye karşı "ultraviyole" kırmızı ışık kullanırlar. Ultraviyole frekans dalgalarının canlılara, organizmalara zararları konusunda yazılmış yüzlerce makale var. Bununla birlikte henüz zararlarının ne olabileceğinin tam bilinmediği, anlaşmadığı dalga boyları ortaya çıkabiliyor. Bu yüzden biz hiçbir zaman kullanmadık ve tavsiye etmedik.

Doğumun hemen sonrasında anneler uzun bir dinlenme zamanına ihtiyaç duyacaktır. Bu dinlenme süreci sizin doğan bebekleri kontrol etme, gözlemlene, fazladan kurutma ve gerekiyorsa masaj yapma zamanınızdır. Memelere geç süt gelmesi durumunda biberon ile köpek yavruları için üretilmiş, laktoz içermeyen özel süt tozundan yapılmış mamalarla takviye edebilirsiniz.

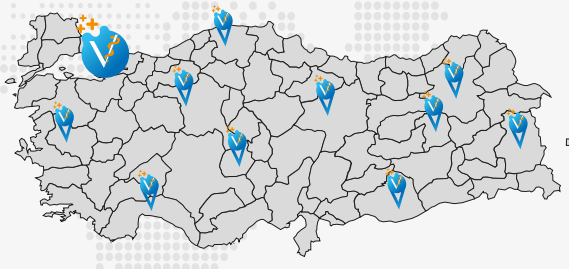
Annenin ilk birkaç günde verdiği

süt çok çok önemlidir. Yavruların gelecekte ihtiyaç duyacakları antikorlar ve imüne sistem destekleri bu süt yoluyla alınır. İlk anne sütlerini yeterince almayan bebeklerin hastalık ve alerjenlere daha açık oldukları kanıtlanmış bir gerçektir.

Bütün bunlara ilave olarak;

- Sakin bir ortamın devamı ve buna yardımcı olabilecek argümanlar. (çok kısık sesli bir klasik müzik yayını, annenin yanına çok girip çıkmamak vs.)
- Özellikle yavru sayısının fazla olduğu durumlarda, annenin hala devam edebilecek olan vaginal akıntısına doğru yönelen bebekleri o bölgeden uzak tutmanız için takip etmek (kamera).

- Gözlem, yani genel durumun gözlemi, hangi yavrular emme konusunda nasıl davranıyor, hangilerinin desteğe ihtiyacı var, yerleri ne kadar temiz, anne akıntısı ne durumda. Bu gözlemleri telefon ya da ekrandan yaparken, anne ve bebeklerin yanına annenin yalnızca kayıtsız şartsız güvendiği birinin girmesi ve ilgilenmesi gerekir. 🐾

CLEAVET

EXCLUSIVE SERIES

MANTAR

UYUZ

EGZAMA

ALERJİ

KAŞINTI

AŞIRI TÜY DÖKME

VÜCUT KOKUSU

AĞIZ KOKUSU

KULAK AKINTISI

KULAK UYUZU

PATİ MANTARI

PATİ ÇATLAĞI

GÖZYAŞI LEKESİ

GINGİVİT

AĞIZ KENARI LEKESİ

YAĞLI KUYRUK

TARTAR

DİŞLERDE SARILIK

İLTİHAP

YARA İZİ

AMELİYAT İZİ

AÇIK YARA

BİT VE PİRE

YIKAMA ZAHMETİ

HAKEMLİĞİN PSİKOLOJİK BASKISI

KAYBETMEYİ BİLMEYENLER ÇOK UZUN SÜRE SURAT ASMALARI VE ÇOCUKSU İTİRAZLARI YANLARINA KALDIĞI İÇİN BU ŞEKİLDE DAVRANMAYA DEVAM EDERLER. **KENDİNİZE GÜVENİN VE ASLA TANSİYONU DÜŞÜRMEK İÇİN ONLARIN KÖPEKLERİNİ SEÇEREK KOLAY KURTULUŞA YÖNLENMEYİN.**

Yazı: FRANK KANE - Çeviri: İLKER ÜNLÜ

Alkışlar, alkışlar! İşte size başka bir psikolojik baskı. Kazananlar alkışlandığında bu oldukça sportmençe bir atmosfer yaratıyor. Bazı ırklarda bu, işin doğası. Her sınıfın kazananı alkışlanır. Bazı ırklarda ise sessizlik hakimdir.

Sınıfın değerlendirilmesinin sonuna doğru zorlama ve gürültücü alkışa dikkat edin. Bu, çok popüler bir şampiyon adına olabileceği gibi tutarlı bir şekilde kazanan başka bir popüler köpeğin kaybedişi adına da olabilir mi?

Alkış bir hakem için gayet rahatlatıcı olabildiği gibi bazen de hakemi baştan çıkarmak için yanlış yönlendirici ve içten hesaplı olabilir. Hakemin buna kulak tıkmaması büyük önem taşır. Hakem ring kenarındakileri değil kendini

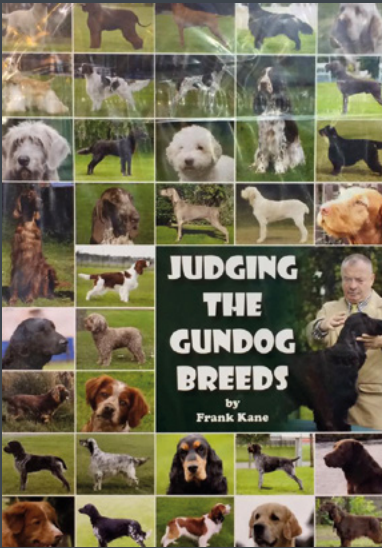

FRANK KANE (İNGİLTERE)

Frank Kane, İngiliz Kennel Club'ın yaşayan en tanınmış ve en iyi hakemlerinden biri olarak bilinmektedir.

Bay Kane, Dünyanın her yerinde Irk Standartları hakemliği yapmakta olup, aynı zamanda kinoloji yazarı olarak da tanınmaktadır. Av Köpeklerinin Hakem Olarak Değerlendirilmesi başlıklı kitabı Kinoloji eserleri içinde değerli bir yere sahiptir.

memnun etmek için oradadır.

Birleşik Devletler'de özel sınıfların sonunda ring kenarındaki çölgüler atıp alkışlamaları sıklıkla kaleme alınmış ve harika köpeklere olan gösterdikleri sevgi işareti olarak görülmüştür. Bunun genellikle de doğru olduğunu düşünüyorum. Ancak dikkatle ring kenarına bakacak olursanız, handlerların asistanlarını ve arkadaşlarını kendi köpeğine tezahürat yapmak için stratejik bir şekilde ring kenarına yerleştirmiş olduğunu görürsünüz.

Ne yazık ki bu alışkanlık burada da tuttu ve köpeklerine tezahürat yapmaları için bir grup insan kiralanmasıyla yaygınlık gösteriyor. Bu tamamen kendine güven ve popülerite arayan hakemleri manipüle etmek

için uygulanan bir yöntemdir.

Yeni başlayan hakemler show dünyasının rekabetçi ortamında güçlü bir karaktere sahip oluması gerektiğinin en baştan bilincinde olması gerekmektedir. Özellikle de bazı bireylerin hakemin gözünü korkutmak için sergilediği kötü sportmenlik ve oyunbazlıklar söz konusu olduğunda.

Bazı yarışmacıların hakem sınıfının geneline teker teker baskarken hipnotize edici dik dik bakışları hakem üzerinde baskı yaratma amaçlıdır ve sadece köpeklere odaklanarak bu kolaylıkla bertaraf edilebilir. Ring içinde tartışma yaratmaya yönelik her hangi bir yarışmacının her türlü müdahalesi zekice başlamadan bitirilmelidir. ►

Kaybedenin Kötüsü

Kaybetmeyi bilmeyenler çok uzun süre surat asmaları ve çocuksu itirazları yanlarına kaldığı için bu şekilde davranmaya devam ederler. Kendinize güvenin ve asla tansiyonu düşürmek için onların köpeklerini seçerek kolay kurtuluşa yönlenebilirsiniz. İnanmaz görünen bakışlarını, kafa sallayışlarını, kaş kaldırmalarını görmezden gelin. Bunların hepsi hakemin psikolojisini etkileyip sanki ne yaptığını bilmiyormuş hissi uyandırmayı amaçlamaktadır. Bu taktiklerin nedenini iyi anlayıp onlara ödün vermeyin.

Eğer reklam, bir hakemin köpeğin başarısına inandırmaya yönelik başka bir içten hesaplı yöntemse, köpekler hakkında fikrinizi değiştirmeye yönelik başka bir

yöntem daha vardır ki bu daha da nahoştur. Ne yazık ki uygulanan yöntem, bazı yarışmacıların açık yaptıkları karalama kampanyasından başka bir şey değildir. Bazen bu chat gruplarında ya da sosyal medyada yapılıyor. İngiliz Köpek Federasyonu'nun (KC) bunun önüne geçmek için adımlar attığını bilmek mutluluk verici; ancak günümüzde bu, hakem tam hakemlik yapmaya başlamadan önce show alanında yapılıyor. Eleştiriler üstün körü herkesin duyacağı şekilde dile getiriliyor.

Bu sinsi karalama kampanyalarını, dedikodu yaymalarını, bıyık altından hataların varlığına işaret etmeye ve yıkıcı eleştirileri günümüz köpek dünyasının en iğrenç ve katlanılmaz trendi olarak görüyorum. Özellikle de köpekleri takdir etmeye gelmiş

insanlardan oluşan bir dünyadan bahsedildiğinde. Amaç, köpeğin kazanma şansını yıpratmak ve ne yazık ki bu şekilde köpeğe olan bakışını değiştirecek bazı hakemler mevcut.

Daha da rahatsız edici bulduğum ise insanların bu dedikoduları yaymaya devam ederek bunların gerçek gibi kabul edilmelerine yol açmaları. Böylece hiç öyle olmadığı halde bazı köpekler karalanmış oluyor. Üzücü olan bu konuşkan topluluğun liderlerinin "bu kafayı beğenmezsin herhalde?" ya da "bundan daha iyi bir yürüyüş beklerdin sanırım değil mi?" gibi yorumlarının etkisinde kalan hakemler mevcut.

Köpek karalama genellikle aynı ırktan kendi köpekleri de yarışan ya da ırkta belli bir etkiye sahip olmaya çalışan ve ırkı kontrol

etmek için diğerleri üzerinde hakimiyet kurmayı amaçlayan birinden geliyordur.

Önemli olan diğer yarışmacıların ve hakemlerin oynanan oyunun ardındaki psikolojiyi tanıyabilmeleri ve kendilerine tebliğ edilen fikirlerden çok kendi bilgi ve tecrübelerine güvenmeleridir. Kendi duruşunu korumak, gerektiğinde bu insanlara karşı durmayı gerektirebilir. Bu duruşu keşke seminerlerde öğretebilsek! En azından gelecek hakemlere onların performanslarını olumsuz etkileyecek bu durum hakkında bilgi verilerek uyarıda bulunulabilir. Eğitimdeki hakemleri buna hazırlamak ve bazı senaryolara karşı baştan duruşlarını katılaştırmalarını öğretmenin çok önemli olduğu kanısındayım.

Köpekleri Değerlendirin

Pek çok uzman ırk hakeminin çevreden ne kadar baskı gelirse gelsin önlerindeki köpekleri sadece kendi fikirlerine dayalı olarak değerlendirdiğine inanıyorum. O zaman ringdeki hakemliği seyretmek büyük keyif oluyor.

Geçenlerde oldukça rekabetçi ve büyük bir sınıfın hakemliğini yapan bir hakemi seyrettiğimde gayet duygulandım. Irkın en iyisi seçildiğinde ring kenarında eşi ve arkadaşları “zavallıcık - bu sınıfı değerlendirmek senin için kabus gibi olmuş olmalı” dediklerinde cevabımı çok iyi hatırlıyorum. “Hiç de değil. Ben sadece köpekleri değerlendirdim.” Kendinize güvenin.

Hakemliğe hazırlanırken olası baskılar ve beklentilerin farkında olmak önemli olsada, aslında tek bir odak noktası olmalıdır - ırk standardının yorumuna dayalı olarak o gün ringe getirilen köpeklerin değerlendirilmesini yaparken şöhret, sahiplik, arkadaşlık ve diğerlerinin fikirleri gibi diğer ajandaları dışarda bırakmaktır. Psikolojik beklentileri unutup sadece KÖPEKLERİ DEĞERLENDİRİN.

Kısaca özetlemek gerekirse 19. yüzyıl yazarlarından ve dikkatli bir insan doğası gözlemcisi Elisabeth Gaskell’in söylediği gibi “yanlış değerlendirmenin ne tür kötülöklere neden olabileceğini gördüğümüzde, doğru değerlendirmek ne kadar da kolaydır!” 🐾

ProbiactiPet

Sıvı Probiyotik

Doğal bileşenlerle zenginleştirilmiş formülü ile; Yararlı mikroorganizmalar sayesinde kedi ve köpeklerde bütünsel sağlığı, bağışıklık sistemini, bağırsak mikroflorasının düzenlenmesini, tüy ve deri sağlığını destekler.

Canlılık

Metabolizma

Bağışıklık

Deri

Kedi ve Köpekler için
Sıvı Probiyotik

Probiyotikli
Bakım Spreyleri

Satın Almayı Evlat Edinmek Soruna Çare mi?

YERLİ ENDEMİK IRKLARIMIZIN DA GELECEK NESİLLERE ULAŞMASININ ÖNÜNE GEÇMEKLE
EŞ ANLAMLI OLDUĞUNU GÖRMEMİZ GEREKİYOR.

İLKER ÜNLÜ

Bir süredir basında, daha uzun süredir de sosyal medyada dönüp duran bir söylem var: “Satın alma evlat edin.” Barınaklardaki sahihsiz köpeklerin sayısı düşünüldüğünde, gün geçtikçe en sağduyulu yaklaşımın bu olduğuna yemin edecek insanların sayısı da doğal olarak artısta. Bu asil çağrının tüm sorunların çaresi olduğunu düşündükleri açık. Bir bakıma haklıymış gibi görünürken, kendilerini haklı çıkarmak için temelde iki argümana sarılıyorlar:

• Özellikle de safkan köpek üretimi bu kontrolsüz artışın temel nedenidir.

• Bunun için ticari pet amaçlı köpek üretimine son verilerek, insanların barınaklardan köpek evlat edinmeye yönlendirilmesi iki sorunun birden çözümü anlamına gelir.

Çocuk Esirgeme Kurumlarındaki kimsesiz çocuklar bize neyi hissettiriyorsa, içinde canlı sevgisi olan herkes de barınaklarda ağlamaklı gözlerle parmaklıkların arasından bakan köpekleri görünce aynısını hissediyor olmalı. Ancak; insanlara artık çocuk yapmayacaksınız, taa ki kimsesiz çocukların hepsinin bir evi oluncaya kadar diyebiliyor muyuz? **Hayır!**

İnsanların duygularından yola çıkarak çok geniş bir kitleyi etkileyecek karar alınması akli selim midir? Öyleyse çocuk yapmayı da bırakalım.

Yetiştiriciler topyekün öcümü?

Bu söylemin dayandığı iddia, köpek yetiştiricilerin hepsinin gözleri dönmüş bir şekilde, para hırsıyla yanıp tutuştukları ve köpeklerini bir bakıma bu şekilde taciz ettikleri iddiasına dayanıyor. Sanki üretip üretip sokaklara atıyorlarmış gibi.

Tabii ki işini hakkıyla yapan, köpeklerini evladı gibi sevip, kollayıp, doğan yavruları ellerinden geldiği kadar en doğru ailelerle

birleştiren yetiştiriciler olduğu gibi köpeğini yumurta makinası gibi görüp, yıl boyunca sayısız battımla piyasaya bolca yavru pompalayan, üstelik yavru alıcılarını dikkatsizce seçtiği için sıklıkla ömürlük aileleri ıskalayanlar da var. Tıpkı iyi ve kötü ebeven olanlar gibi. İkisini aynı kefeye koyarak, aynı değerleri ve pratiği temsil ediyormuş gibi göstermek gerçekleri yansıtmıyor.

Peki ya endemik ırklarımız?

Köpek ırklarının çoğaltılmasının önüne geçmek deyince aklınıza sadece moda ecnebi ırklar geliyor olabilir. Halbuki, bu yerli endemik ırklarımızın da gelecek nesillere ulaşmasının önüne geçmekle eş anlamlı olduğunu görmemiz gerekiyor.

Kangal ve Akkuş (Akbaş) Çoban Köpekleri, Orta Anadolu Sultan Tazısı, Aksaray Malaklısı, Doğu Karadeniz Çoban Köpeği ve Türk Kopoyu gibi pek çok ırkımız, gelecek 10 yıl içinde sonsuza dek yok olabilirler. Neden? Safkan köpek üretimine “tü kaka” denildiği için.

İrklar da tarihin hediyesidir

Safkan köpek üretimi aynı zamanda tarihin bir kesitinin de değerleri olarak önemlidir. Borzoi (Rus Kurt Tazısı), Bolşevik Devrimine kadar Rus aristokrasisinin avcı köpekleri olmuşlardır. Eğer dönemin Rus edebiyatından da vazgeçmeyi planlamıyorsak, tarihin belli bir dönemine şahitlik etmiş düzine- ▶

lerce köpek ırkına da sadece kapitalizmin tüketim ürünlerinden biriymiş gibi muamele yapmayı bırakmalıyız.

Görev köpeği üretimi şakaya gelmez!

Safkan köpek üretimi, görsel ve davranışsal tahmin edilebilirlik prensibine dayalıdır. Köpeğin soyağacına bakarak bir sonraki neslin nasıl bir karaktere ya da çalışma kapasitesine sahip olacağını kestirmek önemlidir. Bu nedenle bazı ırklar çocuklu aileler için tercih edilenler arasında en yüksek sıradadırlar. Çünkü nesiller boyunca ne hayvana, ne de insana agresyon göstermeyen bireylerden üretildikleri bilinmektedir.

Başka bir ırk grup, çalışma kapasitesinin eğilimleri nedeniyle arama-kurtarma ya da polis köpeği olmaya çok daha yatkındır.

“Peki barınaklardan seçilenler” dediğinizi duyar gibiyim. Elbette umulmadık cevherler her yerden çıkabilir; ancak en az iki yılınızı verdiğiniz bir eğitim sürecinde, en uygun adayı seçtiğinizi bilmek maddi ve manevi daha doğru bir yatırım olmaz mı?

Nasıl Kangal ya da Akkuş (Akbaş) Köpeği diğer çoban köpekleri arasından sıvrilebilirse, bir Alman Çobanı, Malinois, Doberman ya da Rottweiler da aynı nedenlerden dolayı aranan ırklar olmuşlardır. Ko-

rumadan, arama - kurtarmaya, rehber köpeklikten, eşlik köpekliğine profesyonel bir sonuç bekliyorsanız; bunları sokaklardan tutarlı şekilde toplayamazsınız. Kendi ulusal yetiştirme programlarınız da yoksa yurtdışına bağımlı olursunuz.

Son olarak köpeklerin hepsinin kısırlaştırıldığı, safkan köpek yetiştirme programlarının durdurulduğu bir dünyaya bir gün uyandıığımızda; barınaklardaki köpeklerin de birgün tükeneceğini tahmin edersiniz. O zaman köpeksiz ne yapacağız? İddia edildiği gibi kişisel kaprislerimiz için beslenmedikleri zaman. Dostumuz, iş arkadaşımız, kurtarıcımız, refakatçımız olmadıkları zaman... 🐾

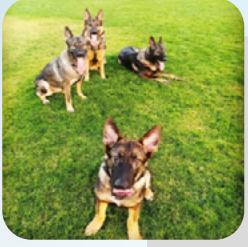
Grande Sole

DOG RESORT

OTEL • EĞİTİM • ÜRETİM

Mutlu Kuyruklar, Mutlu Sahipler

 vontopgun

Ulaşış Mah. İzmir Cad. No:265/1 Seferihisar - İZMİR / TÜRKİYE
info@grandesole.com.tr • www.grandesole.com.tr

Grande Sole Dog Resort

**Bizi Takip Edin,
Yeniliklerimizden Haberdar Olun!**

grandesoledogresort

KÖPEK EDİNMEYİ DÜŞÜNÜYORUM

2. BÖLÜM

EVİMİZİN KOŞULLARI GÖZ ÖNÜNDE TUTULARAK **KÖPEĞİN HAREKETLİLİĞİNİN SİZİN VE ONUN HAYATINI OLUMSUZ OLARAK ETKİLEMESİ İSTENMİYORSA**; EV ŞARTLARINA UYGUN IRKTA BİR KÖPEĞİN TERCİH EDİLMESİ ZORUNLUDUR.

GÖKTAN EKER

Kaç Aylık- Yaşında?

Ne yazık ki ülkemizde bu konuda oldukça yaygın bir yanlış inanış vardır. İnsanlar yavru köpekleri kendilerine daha iyi alıştırmak için küçükken daha süttten kesilmeden almaktadırlar. Bu durum köpeklerin anne sütünü yeterince emmedikleri için bağışıklık sistemlerinin gelişmemesine veya çok erken yaşta kendi türünden ve diğer insanlardan ayrı yetiştiği için a-sosyal birey olabilmelerine sebebiyet vermektedir.

Böylece köpek ya çok saldırgan ya da sürekli endişe davranışı içerisinde olan veya kendini bir insan olarak düşündüğünden diğer köpeklerle iletişimi oldukça zayıf olan bir karakter yapısına bürünmesine neden olmaktadır.

Bu yüzden köpeği; annesinden yeteri kadar süt emdiğinden, kardeşleri ile yeteri kadar sosyalleştikten ve tabii ki sağlık riskini atlattıktan sonra almanız daha mantıklı olacaktır. Yavru köpekler anneden süttten kesildikten sonra anne ile aynı kulübede kalmamalı, anne tarafından da davranışsal anlamda ezilmiş olmamalıdır. Yavru Köpekler süttten kesildikten sonra belirli sürelerle anne ile birlikte geniş mekanlarda beraber olmalı, annesini de taklit ederek türünün davranışları konusunda sosyal taklit yolu ile öğrenebilmelidir.

Süttten kesildikten sonra da belirli süre kardeşleri ile yaşamalı, paylaşma ve ortak yaşam kurallarını öğrenebilmelidir. Ancak yavrular arasından baskın karakterli be-

beklerin olması durumunda diğer bebeklerin beslenme veya karakter gelişimlerinin sağlıklı olamayabileceği de unutulmamalıdır.

Köpekler yüzyıllar boyunca insanla sosyalleşerek büyümüş ve bizlere yoldaş olmuşlardır. Kümes hayvanları gibi kafeslerde doğup büyümüş, insan ve çevre ile yeterli sosyalleşme sürecinden geçmemiş yavru köpekler yetişkinliklerinde sorunlu bireyler olabilir.

Köpeği edinmeyi düşündüğünüz yerin bu gibi etolojik ihtiyaçları gözettiğinden emin olmalısınız.

Kısaca yavruların annesini yeteri kadar emdiğine, annesi ve kardeşi

ile yeteri kadar sosyalleştigiğine, üreticisi olan kişiler sayesinde insanla yeteri kadar sosyalleştigiğine, üreticisinin çevresel sosyalleşme programının içeriğine, yaşları gereği aşı programının, iç ve dış parazit uygulamalarının tam olduğuna emin olmalıyız. Köpeği almadan önce hazırlayacağınız bu kontrol listesi sayesinde köpeğe sahip olduktan sonra birçok köpek sahibinin yaşadığı sorunları yaşamayacak, çok daha keyifli bir birlikteliğe adım atmış olacaksınız.

Yetişkin köpeklerin doğru yetiştilmiş olmaları durumunda yeni sahiplerine çok çabuk adapte olabildikleri görülmektedir. Ancak yetiştilirilmeme süreçleri doğru geçmemiş,

sizin ona hazırladığınız şartlardan farklı şartlarda büyümüş ve yaşamış köpeklerin adaptasyonunun biraz daha zor olabileceğini göz önünde bulundurmalısınız.

Aylarca bahçede yaşayarak alışkanlık kazanmış bir köpeğin veya tam tersi; aylarca ev içerisinde yaşayarak bahçede yaşaması için edinilmiş köpeğin bazı adaptasyon sorunları yaşaması muhtemeldir.

Evin dışında bahçede yaşamaya alışmış bir köpeğin eve gelir gelmez tuvalet ve evde yaşam konusunda uyum sağlamasını beklemek yanlış olur. Alışkanlıklarından farklı bir beklenti olması köpeği strese sokabilir. Stres kaynaklı sorunların olmaması için köpeğin mental ve fiziksel olarak yorulması son derece önemlidir.

Yavru veya yetişkin olsun eve gelen köpeğe evin tüm odalarını açmanın yanlış olacağını daha önce belirtmiştik, bu sebeple kısıtlı alandan başlayarak evin farklı yerlerinin kurallarını öğrendikçe kullanım alanlarını büyütmeniz köpeğin ailenin ondan beklentilerini daha iyi anlamasına yardımcı olacaktır. Örneğin mutfaka girilmemesi, yatak odasında yatağın üzerine çıkılmaması gibi kendinize has kurallarınızı sabırla köpeğe öğretmeye çalışmalısınız.

Eve yeni gelen yetişkin köpeğe alan sınırlandırması ve sık sık tuvalet için dışarı çıkarmak adaptasyonunu hızlandırır. Bununla birlikte kısıtlanmış alanda kısa sürelerle yalnız bırakmaya başlamak, köpeğin yalnız kalmasının sağlanması konusunda da size destek olacaktır.

Nerede Yaşayacak?

Hemen hemen tüm köpek türlerinin bebeklik ve gençlik çağları oyun ve yaramazlıklarla geçer. Küçük fizikli köpekler bu çağlarda kontrol edilebilirken, iri fiziklilerin kontrolleri gitgide zorlaşır. Bununla birlikte zaman zaman küçük ırkların dahi yönlendirilmesinde zorluklar çıkabilir.

GÜNÜMÜZDE PEK ÇOK KÖPEK SAHİBİ KÖPEKLERİ İLE SADECE FİZİKSEL EGZERSİZLER YAPMAKTADIRLAR, BU KÖPEKLER İÇİN YETERLİ DEĞİLDİR. MUHAKKAK ZİHİNSEL EGZERSİZLERLE FİZİKSEL EGZERSİZLERİN DENGELENDİĞİ GÜNLÜK AKTİVİTELER PLANLAMALISINIZ.

Bazı ırklar ise tabiri caiz ise yedisinde ne ise yetmişinde aynıdır. Evimizin koşulları göz önünde tutularak köpeğin hareketliliğinin sizin ve onun hayatını olumsuz olarak etkilemesi istenmiyorsa; ev şartlarına uygun ırkta bir köpeğin tercih edilmesi zorunludur. Diğer bir deyişle köpeğimizle olan birlikteliğin istenilen düzeyde olması için köpeğin karakter ve yetişkin fiziği göz önünde bulundurularak, yaşadığımız evin şartlarının da önemli olduğu kesindir.

Köpeğinizle birlikte yaşayacağınız evin durumunu göz önünde bulundurmalısınız. Evinizin apartman katı veya bahçeli olması, günlük köpeğinize ayıracağınız zaman, köpeğinizi seçerken ırk ve karakter yapısının belirlenmesinde önemli bir faktördür.

Nihayetinde amacınızı ve ırkınızı belirlediniz. Son olarak köpeği-

nizin yaşayacağı yer çok önemlidir. Güney bölgelerimizde St. Bernard ve Husky cinsi köpeklerin çektiği sıkıntıyı, doğu bölgelerimizde bir Doberman Pincher'in yaşadıklarını anlatmak sanırım zordur. Bununla birlikte 70 metre kare bir alanda yaşayacak olan oldukça hareketli Great Dane nasıl bir zorluk çeker düşünebilir misiniz?

Köpeğin yaşayacağı fiziki şartların insani bakış açısı ile lüks olup olmasından ziyade küçük bir dairede de yaşasanız ona ayıracağınız yeteri kadar ve kaliteli zamanın birçok handikapı bertaraf etmede size yardımcı olabileceği de hiçbir zaman unutulmamalıdır. Köpek için yaşadığı mekânın niteliğinden ziyade sürüsü yani sahipleri ile geçireceği kaliteli zaman çok daha önemlidir.

Bununla birlikte hayat şekliniz ve evinizin fiziki olanakları uygun olsa dahi köpeği almadan yani daha eve getirmeden önce evde onun yerini hazırlamalı, eğitim egzersizleri gezdirme, tuvalet alanı gibi mekânları ve uygulamaları belirlemelisiniz.

Köpeğinizi eve getirmeden önce yemek ve su kaplarını gezdirme ve bağlama kayışlarını tamamlamalısınız. Köpeğiniz eve geldiğinde ne yapsak diye düşünmeniz, yani ▶

kararsızlığınız ve yaptığınızdan emin olmayan sürü lideri davranışınız köpeğe de yansiyacaktır. Eve gelir gelmez göstereceğiniz kararlı tutum, öncelikle tuvalet probleminin ve yalnız kalabilme sorununun ortadan daha çabuk kalkmasını sağlayacaktır.

Bu prensipler doğrultusunda köpeğiniz eve geldiğinde yapılması gereken, köpeğinize ait bir yerin olmasıdır. Bu yer bir odanın bir

bölümü olabilir. Ancak tavsiyemiz köpeğinizin erişkin haline de geldiğinde içine sığabileceği bir taşıma kafesi, bir kutu veya bunları bandıracak bir bölme olmalıdır. (Köpeğinizin eve geldiğinde kalacağı yer köpeğinizin yaşı ve ilk günlerde ona ayıracağınız zamanla da ilintilidir.)

Unutmayınız vahşi hayatta köpeklerin akrabası kurtlar yavrularını karanlık mağaralarda ve inlerde

doğururlar ve dolayısıyla yavru köpeklerde kendilerini kapalı ve karanlık kuytu yerlerde güvende hissederler. Bu yüzden köpeğinizi böyle bir yere daha kolay alıştırebilirsiniz. Ancak bazen köpek sahipleri köpeklerinin kafeslerini cezalandırma aracı olarak görürler. Bu durum da, köpeğiniz de sizin gibi kafesine sokulduğunda ceza aldığını hissedecek ve buranın güvenli bir yer olmadığını hissedecektir. Bu da uzun vadede davranış problemlerinin oluşmasına neden olur. Köpeği barındıracağınız taşıma kafesi bir yatak odası gibi düşünülmelidir. Köpeğiniz bu mekânı yeteri kadar yorulduktan sonra dinlendiği, uyuduğu bir yer olarak düşünmeli, gece ev halkının uyuduğu saatlerin dışında beraber yaşadığı insanları gözlemleyeceği bir konumda olması da sağlanabilmelidir.

Köpeğinizi bu kafesin içinde kalmaya alıştırmak için sevdiği besinleri kullanmalı, zorlayarak veya ceza verir ses tonu ile onu kafese alıştırmaya çalışmamalısınız. Bu alıştırma sürecinde köpeğin kafese girmesi esnasında “yerine” veya eşdeğer bir komut öğretmeniz durumunda da, ilerleyen dönemde evinize korkan insanların gelmesi durumunda vereceğiniz komutla köpeğin kafese rahatlıkla girmesini de sağlayabilirsiniz. Kafese alışan köpekler araç yolculuğu veya uçak yolculuğu için de hazır hale gelecektir.

Unutulmaması gereken bir başka konuda; köpeğinizin yeri ile ilgili her şeyin temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir şekilde düşünülmüş olmasıdır.

Köpeğinizi ona kızdığınızda zorla yerine sokmamalı ya da zorla dışarı çıkarmamalısınız. Çocukların onu orada rahatsız etmesine izin vermemelisiniz. Yatak odanızda yatağınızda dinlenirken rahatsız edilmek sizi ne kadar sınırlendirirse, aynı efektin kafesinde yani yatağında dinlenen köpeği de olumsuz etkileyebileceğini bilmeliyiz. Kafesinde veya kulübesinde bu şekilde taciz edilen köpeklerde alan agresyonu sorununun gelişmesi yüksek muhtemeldir. Bu yüzden evin diğer bireylerini ve misafirlerinizi de bu konuda ikna etmelisiniz. Köpeğiniz havlarken veya aşırı hareketli iken kafesten çıkarmamalı, kafesten çıkarma eyleminden önce köpeğin oldukça sakin olmasına dikkat etmelisiniz.

Onunla kafesinin dışında oynadıktan sonra yorulduğunu anlayınca kafese geri götürmelisiniz

ve suyu da her zaman ulaşabileceği şekilde olmalıdır. Kafesinde suyu dökerek ıslanması ihtimaline karşın su kabında yeterli miktarda su buldurmalı, kafeste kaldığı süre içerisinde dönem dönem suyunu tazelemelisiniz. Bu uygulama aynı zamanda köpeğinizin kafesin kapısının her açıldığında dışarı çıkmayacağını ancak bir komut veya çağrı ile dışarı çıkabileceği yönünde bir disipline sahip olabilmemesini sağlayacaktır.

Özel durumlar hariç köpeklerin ırklarına ve yaşam tarzımıza göre değişiklik göstermek kaydı ile, fiziksel egzersizlerinin evin dışında yapılması, keyifli fiziksel aktivite içeren oyunların evin dışında yapılmasından sonra evin içine girilmesi ve burada köpeğin aşırı hareketli davranışlarının görmezden gelinmesi, bir süre sonra köpeğin evde daha sakin davranmasına,

evde olmadığınız süreçte köpeğin evin içerisinde sabır ve sakinlikle sizin gelmenizi bekleyebilmesine yarar. Köpek bu sayede evin içerisinde aşırı hareketlilik içeren davranışları sergilemeyi, yalnızken evi dağıtmak gibi hareketlerden kaçınmayı öğrenir. Fiziksel enerjisini ev dışında atmanın daha doğru olacağına inanır.

Günümüzde pek çok köpek sahibi köpekleri ile sadece fiziksel egzersizler yapmaktadırlar, bu köpekler için yeterli değildir. Muhakkak zihinsel egzersizlerle fiziksel egzersizlerin dengelendiği günlük aktiviteler planlamalısınız.

Zihinsel egzersizleri evin içerisinde yapabilirsiniz, ancak bu egzersizleri de imkânınız varsa dışarı taşımamız, köpeğin yalnız kalmasını ve yalnızken sakin olabilmemesini son derece olumlu etkiler. 🐾

PROFESYONEL KÖPEK EKİPMANLARI

IGP MONDIORING KNPV FRISBEE

PROFESYONEL KÖPEK EKİPMANLARI

IGP MONDIORING KNPV FRISBEE

Bizim müşterilerimiz özel insanlar. Onlar hayvanlarını seviyor, dostluklarını ve ilgilerini esirgemiyorlar. Bu yüzden köpeklerine uygun şekilde tasarlanmış yüksek nitelikteki ürünlerimizi tercih ediyorlar. Ekipmanlarımız 45'ten fazla uzmanımızın deneyimleriyle üretilir ve sizlere sunulmadan önce defalarca test edilir. Kullanılan hammaddeler hipoalerjeniktir ve üretimden teslimata dek kalite standartlarının tamamı titizlikle uygulanır. Çünkü firmamız 1998 yılından beri hayvanların konforunu ve güvenliğini sağlamak için çaba gösteriyor.

ForDogTrainers, iş ve spor köpeklerinin yanısıra pet olarak bakılan hayvanlar için de benzersiz ürünler sunar. Köpeğinizin ırkına, yaşına ve tarzına uygun olarak geliştirilmiş yüzlerce çeşitlik ürün yelpazesi ile sağlıklı ve mutlu kalmalarına yardımcı olur. Tasmalardan taraklara oyuncaklardan kayışlara kadar ihtiyacınız olan tüm ekipmanlar www.fordogtrainers-turkey.com adresinde.

KÖPEK EĞİTİMİNE DAİR HER ŞEY

+90 552 780 30 96

instagram/fordogtrainers_turkiye

www.fordogtrainersturkiye.com

info@fordogtrainersturkiye.com

BORDER COLLIE

PARS KIBARER

İLK YETİŞTİRİCİLER 1800'LÜ
YILLARIN SONLARINDA
KOYUN GÜTME YARIŞMALARI
İÇİN BORDER COLLİELERİ
YETİŞTİRDİKLERİNDE,
MUHTEMELEN
YETİŞTİRDİKLERİ
OLAĞANÜSTÜ KÖPEK İRKİNİN
YETENEKLERİNİN FARKINDA
DEĞİLLERDİ.

Border Collie

İlk yetiştiriciler 1800'lü yılların sonlarında koyun gütmeye yarışmaları için Border Collieleri yetiştirdiklerinde, muhtemelen yetiştirdikleri olağanüstü köpek ırkının tüm yeteneklerinin farkında değillerdi. Onlar, o ana kadar gelmiş geçmiş çalışmaya en elverişli iş köpeği ırkını yetiştirmişler hatta onu daha da ileri götürerek, dünyanın en zeki ırkını ortaya çıkarmayı başarmışlardı. Border Collie, geçmişi çok eskiye dayanan bir tip köpek ırkının 19. yüzyılda şecere kayıtlarının tutularak sistemli eşleşmeler ile geliştirildiği modern bir ırk olarak karşımıza çıktı. Bu ırk, çarpıcı bakışlarla ve zahmetsiz hareketlerle uçsuz bucaksız bozkırlarda koyun sürülerini çobandan aldığı talimatlara göre hareket ettirme kabiliyetine sahipti. Evet, doğru. İrk "Border Collie bakışı" diye tabir edilen bakışını sergileyerek koyunları gütmekteydi.

Zaman içinde özel yetenekleri fark edilen Border Collieler, koyun gütmeye dışında fiziki ve atletik beceriler aranan agility, frizbi yakalama gibi oyunlarda, zor koşullarda arama kurtarma çalışmalarında, sığır ve kaz gütmekte de oldukça başarılı olduklarını kanıtlamışlardır. Yapılan çalışmalarda eğitime yatkınlık kapasiteleri ve zekaları ile Border Collie, tüm ırklar içinde en önde gelmektedir. 1000'den fazla nesnenin adını bilen, komut ve nesneleri ayırt edebilen Chaser adlı dişi Border Collie, dünyanın en zeki köpeği olarak tarihe geçmiştir.

İskoç Çoban Köpekleri

Etimolojik kökleri belirsiz olsa da, İskoç Gaelic dilinde "Colley" çoban köpeği anlamına gelmektedir. Eski zamanlardan beri, Birleşik Krallık'ta, çoğunlukla İskoçya ve Kuzey İngiltere'de bulunan tüm koyun köpeklerine bu şekilde hitap edilmekteydi. Bir anlamda Colley orta boylu, çevik, genellikle bol beyazlı, uzun gür tüylü köpeklerin genel tipini ifade etmekteydi. Bu köpekler, sınırsız bozkır ve dağlar da koyun otlatmak için kullanılırdı. Bunlar, değişen coğrafi ortama, soğuk, karlı, rüzgarlı ve yağışlı hava koşullarına ayak uydurabilecek yapıda ve çeviklikte, çift katmanlı kürke sahip köpeklerdi.

Tarihçilere göre Romalılar kürkü ve etinden faydalanılan koyun sürülerini geniş çapta beslemekte ve hayvan gütmek için çoban köpekleri kullanmaktalardı. Hatta, Romalılar fetihleri sırasında koyun yetiştiriciliğinin Avrupa'ya ya-

yılmasında önemli rol oynamışlardı. Britanya Adaları'nın işgali sırasında onların koyunları ve çoban köpeklerini getirdikleri tarihi bulgular ile öne sürülmekte, adalarda yün endüstrisini de kurdukları bilinmektedir. Zaman içinde gelişen koyun yetiştiriciliği ve yün ticareti, İngiltere Krallığı için en önemli vergi gelir kaynaklarından biri haline geldi. İngilizlerin ürettiği yün, dünyanın en iyi yün üreticileriyle rekabet etmekteydi. Yoğunlaşan faaliyetlerle sürülerdeki koyun sayısının artışına paralel olarak çobanların sürüleri yönetmelerine ve gütmelerine yardımcı olacak akıllı ve çalışkan colley tipi köpeklere olan ilgileri ve ihtiyaçları da aynı oranda artmıştı.

1700'lerde İskoçya'da hatta adada kurtların neslinin çoktan tükendiğini unutmamalıyız. Sürüleri vahşi hayvanlara karşı korumak için yetiştirilen Orta Avrupa, Balkanlar ve Anadolu'nun

İskoç Collie Çalışması. Sanatçı: Sir Edwin Henry Landseer.
The Property of Patrick Mansel Lewis, Stradey Castle, Llanelly.

sürü köpeklerinin aksine, Britanya Adaları'nın çobanları köpeklerde başka beceriler aramaktalardı. Yabani hayvanlara karşı korunmaya pek ihtiyaçları yoktu. Bu ırkların mizajları, İskoç çobanlarının ihtiyaç duyduğunun neredeyse tam tersiydi. Kendi kendine karar verebilen, bağımsız ve korumacı köpeklerin aksine, onların ihtiyaçlarını talimatla çalışan, itaatkar, eğitilebilir köpekler karşılamaktaydı.

Colley Irkları

Şecereli köpekler dünya çapında daha yaygın hale geldikçe, fiziksel ayırım ve farklılıklar giderek daha fazla ortaya çıktı. Border Collie olarak tanınmadan önce, bu ırk, İskoçya'nın güney bölgesine referansla "Lowland Colley" olarak biliniyordu. Lassie film karakterinden bildiğimiz Rough Collie (ve de bunun kısa tüylü versiyonu), İskoçya'nın dağlık Highland bölgesine istinaden "Highland Colley" olarak bilinmekteydi. "Shetland Colley" ise, Rough Collie'nin daha küçük ve kompakt bir çeşidi olan Shetland Adaları'nda yetiştirilen köpekti. Muhtemelen yerel çoban köpekleri ile İskoç anakara colleyleriyle eşleştirilerek yetiştirilmişti. Shetland Colley ismi Rough Collie meraklılarının ısrarlı baskısı sonrasında, Shetland Çoban Köpeği olarak değiştirildi. Bir rivayete göre, uzun tüylü Bearded Collie ırkı ise, Polonyalı tüccarlar tarafından adaya getirilen Polonya Lowland Çoban Köpekleri ile yerel colleylerle çaprazlanarak üretilmesi sonucu ortaya çıkmıştı.

Adam Telfer tarafından yetiştirilen ve ırkın atası olarak kabul edilen 1893 doğumlu Auld Hemp (ISDS 9)

Sürü Gütme Yarışmaları

1873 yılının Ekim ayında Galler, Bala'da kayda geçen ilk koyun gütme yarışması yapıldı. Bu, yerel olarak yetiştirilen çoban köpeklerinin meziyetlerinin ve aslında yıllar içinde geliştirilen yerel zanaatin ortaya konması açısından bir dönüm noktasıydı. Yarışmayı izlemek için iki-üç yüz kişinin katıldığı bu etkinlikte on köpek yarıştı. Yarışma Galler'de yapılmasına ve Gallerli yarışmacıların çoğunlukta olmasına rağmen kazanan, Tweed adında bir İskoç köpeği ve bir İskoç yetiştiriciydi. Etkinlik köpek ırklarına ilgi duyan yazar ve hakem Richard John Lloyd Price tarafından kendisine ait Rhiwlas Estate'de organize edilmişti. İlginç bir şekilde Price, aynı yıl Birleşik Krallık'ta Kennel Club'ın kurucusu olan Sewallis Evelyn Shirley'nin yakın arka-

daşıydı. Sonraki yıllarda, sürü yarışmalarına ilgi artarak daha fazla yarışmacı ve seyirci çeken büyük bir etkinlik haline geldi.

İrkin Atası: Auld Hemp

1893'te Adam Telfer tarafından yetiştirilen Auld Hemp, ırkın atası olarak kabul edilmektedir. Northumberland, Cobo'da yetiştirilen Old Hemp, benzersiz bir koyun gütme stiline ve içgüdüüne sahip muhteşem bir çoban köpeğiydi. Birçok köpek keskin mizajları ve havlamalarıyla koyunları ürkütürken, Auld Hemp hızlı son derece "sessiz" hareketlerle koyunları yönetme ve yönlendirmeyi başarmaktaydı. Ayrıca, ırkın önemli bir özelliğine de sahipti. Auld Hemp, sürüyü çarpıcı bakışlarla kontrol etmekte ve İngilizce'de ırk yetiştiricilerinin tabir ettiği gibi güçlü bakışlara

(strong eye) sahipti. 53 cm omuz yüksekliğinde ve yaklaşık 20 kg ağırlığında orta yapıda bir köpekti. Auld Hemp'in siyah, ten rengi ve sınırlı miktarda beyaz renkte, uzun tüyleri ve yarı dik kulakları bulunmaktaydı. Üstün nitelikleri sebebiyle Auld Hemp, modern Border Collie ırkının üzerine inşa edildiği örnek köpek olduğu ifade edilmektedir. Özelliklerini yavrularına taşıyabilen iyi bir damızlık olan Auld Hemp'in eşleşmelerinden 200'den fazla yavru alınmış, bunların bir kısmı sürü gütmeye yarışlarını kazanarak hem Auld Hemp'in neslini devam ettirmiş hem de ırkın gelişimine katkı sağlamışlardır.

Sınır Collie'si (Border Collie)

Uluslararası Çoban Köpeği Derneği (ISDS), 1906'da "çiftlik hayvanlarını daha iyi idare etmek vizyonu ile Collie ırkını iyileştirmek" amacıyla kuruldu. 1915 yılında "Border Collie" terimi ilk

olarak ISDS sekreteri olan James A. Reid tarafından onu diğer collielerden ayırt etmek için kullanıldı. Irkı Northumberland'da; yani İngiltere ve İskoçya'nın "sınır" bölgelerinde ortaya çıktığı için "Sınır Collie'si" olarak adlandırmak mantıklıydı. Bu kayıtlara Reid'in "icadı" olarak geçti. Reid, ırkın erken tarihini kaleme alarak ve soykütüğü defterini tutarak ırka dünya çapında yeni bir statü ve ün kazandırmakta etkili oldu. Bugün Border Collie'nin soy ağacını takip etmek isteyen herkes, Reid'in soyağacı defterlerine başvurabilir. 1955'te yayımlanan soyağacı defterinin 1. Cildi, doğum tarihlerinin bilindiği durumlarda 1890'lara kadar uzanan, 1939'a kadar kayıtlı 3000 köpeğin kaydını içermektedir. Dernek, bugün hala aktif olarak faaliyetlerine devam etmekte, her yıl yaklaşık 6000 Border Collie'yi kayıt etmektedir. ISDS soykütüğü defte-

rinde 300.000'den fazla Border Collie'nin kayıtları tutulmaktadır.

Kennel Club'a Üyelik ve Irk Standardının Yazılması

Genel olarak baktığımızda, ISDS'in kuruluş prensibi ve motivasyonu Kennel Club'inkinden farklılık göstermektedir. ISDS köpeklerin çalışma yeteneklerini ön planda tutarak kayıt altına almakta ve Border Collie'nin özelliklerini korumak için sürü etkinlikleri düzenlemeye devam etmektedir. ISDS'in kayıtları, 1976 yılında Border Collieleri kaydetmeye başlayan Kennel Club'ın kayıtlarından çok daha eskidir. Ancak ISDS'nin Border Collie için yazılmış ırkın fenotik özelliklerini anlatan bir ırk standardı bulunmamaktadır. Irkla ilgili etkinlikler Kennel Club'ın kurulduğu yıllarda başlamasına rağmen, Border Collie ırkının kayıtları Kennel Club tarafından ▶

BU IRK, ÇARPICI BAKIŞLARLA VE ZAHMETSİZ HAREKETLERLE UÇSUZ BUCAKSIZ BOZKIRLARDA KOYUN SÜRÜLERİNİ ÇOBANDAN ALDIĞI TALİMATLARA GÖRE HAREKET ETTİRME KABİLİYETİNE SAHIPTİ. **EVET, DOĞRU. IRK "BORDER COLLIE BAKIŞI" DİYE TABİR EDİLEN BAKIŞINI SERGİLEYEREK KOYUNLARI GÜTMEKTEYDİ.**

tutulmamıştır. ISDS, hatta ırkın uzun yıllar Kennel Club tarafından tanınmasına karşı duruş sergilemiş, köpek sahiplerinin köpeklerini Kennel Club üzerinden kayıt altına almasına izin vermemiştir. Diyalogların oluşması ve yeni bir Border Collie derneğinin (Border Collie Club of Great Britain) kurulması sonrasında, Kennel Club standardı ISDS ile işbirliği içinde, Auld Hemp, Wiston Cap, Herdmen's Tommy ve Whitehope Nap gibi ırkın çalışan hatlarındaki köpeklerin özellikleri dikkate alacak şekilde ırkın standardı oluşturulmuştur. Hatta 1960'larda Avustralya National Kennel Council tarafından yazılan ırk standardından faydalanılmıştır. ırkın Kennel Club gibi köklü ve eski bir yapı içindeki geçmişinin sadece 45 senelik olması ilgi çekicidir.

Border Collie'nin Kennel Club Şampiyonu unvanını elde etmek için sürü testinde başarılı olması gerekmektedir. Sürü testi, genellikle bir handler ile 5 ila 10 koyundan oluşan bir grupla çalışan sürü gütme yarışmasının sınırlı bir versiyonudur. Test, ırkın gelecekteki gelişimini teminat altına almak hem fiziksel görünümüyle hem de sürü gütme içgüdü-sünü korumak için önemli bir amaca hizmet eder.

Border Collie Irk Standardının Yorumu

Border Collie standardı, ırkın anavatanındaki otoritelerce yazılmıştır. Irk çoban ve sürü gütme köpeklerinin yer aldığı FCI'nın 1. Grubunda bulunmaktadır. Yürür-

lükte olan Border Collie FCI standardı 2009'de revize edilmiştir. Border Collie, koyun sürüleri ile geniş bozkırlarda çalışan bir ırktır. Bu nedenle, ırkı standarda göre değerlendirirken bu durumu her zaman aklımızın bir kenarında tutmak gerekir. Border Collie işini yapacak kadar güçlü ve koyunları takip ederek onlara rehberlik edecek kadar çevik olmalıdır. Köpeğin boyundan üst çizgisine, sağrısından ve kuyruğuna kadar uzanan düzgün ve zarif bir profil ile tüm hatlarının uyum ve denge içinde olması gerekir. Köpek hantallık göstermeden her zaman çalışan köpek formunda olmalıdır. Orta tip (moderate type) bir köpekte kemiklerin ne ağır ne de ince olması istenir. İyi örnekler, uyumlu hatlar, güzel kürk dokusu, doğru formda koyu gözler, iyi pigmentasyonu ve akıllı ifadesi ile bize bu standardta arandığı ifade edilen "kalite" hissini verecektir.

Kafa: Border Collie, vücuduyla orantılı üçgen kama şeklinde bir kafa yapısına sahiptir. Kafatası, kulakların arasında nispeten geniş ve düzdür. Kafatası ve somak profilden bakıldığında neredeyse eşittir. Stop, kafatası ve somağı belirgin bir şekilde ayırmaktadır. Irkta kafatası yarığı (stop üstünde yer alan derin çizgi) bulunmamaktadır. Kafatasının arkasında bulunan ve occiput olarak bilinen art kafa kemiği belirgin değildir. Kafatasının profili herhangi bir şekilde kubbe-lenmeden hafifçe yuvarlak formdadır. Somak üst çizgisi düzdür, yanlarda ise buruna doğru hafifçe

incelmektedir. Somak kaba veya kubik formda değildir, burna doğru incelmektedir, fakat aşırı sivri olarak sonlanmaz. Mandibular kemikleri belirgin değildir. Burun siyahtır ancak kürk rengine göre değişkenlik gösterebilir.

Border Collie koyunları izlemek için gözlerini kullanır ve kesintisiz bakışlarıyla onları etkisi altına alır. Border Collie'nin gözleri, türün doğru ifadesini yansıtmakta kritik öneme sahiptir. Gözler, güzel yumuşak bir ifadeye sahip oval bir formla kafatasına geniş aralıkla yerleşmiştir. Göz çevresi koyu renkli ve sıkıca gözü kavramaktadır. Göz akı veya üçüncü göz kapağı gözükmez. Gözler kafatasının yanlarına doğru çekik veya yuvarlak formda değildir. Bu tür göz yapıları ırkın ifadesini tamamen farklı kılmaktadır. Gözlerin iç ve dış köşeleri neredeyse yatayda tek bir çizgide hizalanacak şekilde yerleşmiştir. Kaşlar yüksek ve belirgin değildir. Koyu renkli gözler standart tarafından tercih edilir. Gözlerin rengi, kürkün rengine göre değişebilir ve bu duruma göre daha açık renklere izin verilmektedir. Merle renkli köpeklerin mavi renkli gözlere sahip olmasına izin verilir. Merle, gri fon üzerine siyah dağınık lekelerin olduğu renk tipini ifade etmektedir. Koyu kürklü köpeklerin gözleri asla açık renkli olmamalıdır. Ancak standartta belirtildiği gibi "izin" verilmesinin "tercih" edilmesi ile aynı anlamı taşımadığı unutulmamalıdır.

Kulaklar, kafatasının köşelerinde ▶

konumlanmış, yandan bakıldığında kafatası ile bağlantısı göz seviyesinin oldukça üzerindedir. Önden kafaya doğru bakıldığında, kulağın kafatasına üst bağlantısı, gözlerin merkez hattının hemen hemen üzerinde yer almaktadır. Standarda göre kulaklar dik veya yarı dik olabilir. Yarı dik kulaklar, köpeğe dik kulaklardan ziyade daha yumuşak bir ifade verir. Yarı dik kulaklar, ırkın yakın kuzeni Rough Collie gibi kulak uçlarının üçte birinden değil, kulağın yarı alt kısmından kırılmalıdır. Kulağın kırık kısmı iç kısmına değmez, genellikle yanlara doğru taşınır. Kulaklar orta büyüklükte, üçgen şeklindedir ve dış kenarlarında püskül yapacak şekilde tüyler bulunmaktadır. Hareket ve endişe halinde arkaya doğru taşınır. Kulağın yerleşimi, kafanın genel görünümünü önemli şekilde etkiler ve kafanın görünümünü tamamlar. Kulakların, köpeğin görünüşünü bozan ve ırkın sadık, ancak “uyanık” ve “çalışmaya hazır” görünümünü bozacak şekilde ağır ve V şeklinde yanlarda sarkık şekilde taşınmaması gerekir.

Border Collie çenesi üst kesici dişlerinin alt kesici dişlerine değdiği “makas basışı” ile kapanmalıdır. Muhtemelen orta ve dengeli bir somağa sahip olduklarından, diğer ırklardan daha az sıklıkta diş basış problemi gözlenmektedir. Standartta yanlış çene yapısı ile ilgili bir diskalifiye yoktur, ancak yanlış basış kesinlikle hata olarak kayda geçirilmelidir. Dudaklar iyi pigmentasyon ile sıkıca kapanmalıdır. Ağız kapalıyken

dudakların köşeleri görünmemelidir.

Vücut: Koyunlarla çalışırken, Border Collie başını yere doğru indirerek boynunu oldukça sık kullanır. Boyun, vücudun ve başın genel boyutuyla orantılıdır. Özellikle hareket halinde önde taşır. Kısa olmaksızın iyi uzunlukta olmalıdır. Genel silüeti içinde uyumlu olacak şekilde sadece hafifçe kavislidir. Ensedene genişleyerek omuzlara ve gövdeye düzgün ve pürüzsüz bir şekilde bağlanır. Boyunda hiç bir zaman gerdan veya sarkık deri bulunmaz.

Orantılar açısından, Border Collie’ye yandan bakıldığında omuz kemiği bağlantısından arka bacakların arkasına kadar ölçülen uzunluğu, omuzlardaki yükseklikten biraz daha fazladır. Yazılı belirtilmese de sayısal değerlerle bu 10’a (vücut uzunluğu) 9 (omuz yüksekliği) olarak kabul edilebilir. Ancak kürkün varlığı vücudun daha uzun görünmesine neden olabilir. Yerden dirseklere kadar olan yükseklik ise, omuz yüksekliğinin yarısına eşittir. Gövde, varil şeklinde olmadan kavisli (oval formda) kaburgalarla birlikte atletik bir yapıya sahiptir. Geniş bel, güçlü ve kısadır. Alt çizgi karın boşluğuna doğru hemen hemen hiç veya çok hafif bir kıvrılma gösterir. Üst çizgi pürüzsüz ve düzdür; eğimli sağrıyla zarif bir şekilde bütünleşir.

Ön Kol Mekanizması: Omuz ve üst kol, iyi bir açığa sahiptir ve vücuda sağlam şekilde bağlan-

mıştır. Ön mekanizmanın doğru açılara sahip olması, hareket halindeki bacakların zahmetsizce ileri adım atmasını sağlar. Önden bakıldığında, bacaklar her zaman birbirine paraleldir. Kemikler güçlüdür, ancak ağır değildir. Harekete süspansiyon vermek için bilekler hafifçe eğimlidir. Dirsekler, arada boşluk olmadan göğüs kafesine yakındır.

Arka Bacak Mekanizması: Arka bacaklar kaslı olacak şekilde geniş bir görünüme sahiptir. Arkadan bakıldığında, arka ayaklar içe veya dışa dönmeden ve yakın konumlanmadan birbirlerine paralel bir şekilde yere basar. Arka ayaklar, güçlü itişe imkan verecek şekilde iyi açılara sahiptir. Topuklar kısa, güçlü ve yere dik olarak basar. Açılar, asla aşırı uzanmaya sebep olacak şekilde aşırı değildir, ancak köpeğin zahmetsiz çevik hareketini ve hızlı dönüşlerini destekleyecek şekilde olmalıdır. Ön ve arka patiler oval, sık aralıklı, kemerli ve derin yastıklara sahiptir. Ne kedi ayağı gibi yuvarlak, ne de tavşan ayağı gibi uzun olmalıdır.

Kuyruk: Kuyruk, köpeğin yapısının önemli bir parçasıdır ve hareket sırasında vücudu mükemmel şekilde dengeler. Border Collie’nin kuyruğu, eğimli sağrının devamı olarak aşağıda taşınmalıdır. En az topuklara kadar uzanmalıdır. Kısa kuyruklu köpeklerde denge problemi olacağından bu durum istenmez. Kuyruk ucuna doğru tipik yumuşakca kavislidir. Alt kısmında ise zengin püskül şeklinde tüyler

bulunur. Kuyruk hareket halinde aşağıda veya sırt seviyesinin üzerine geçmeyecek şekilde taşınır.

Hareket: Border Collie'nin hareketi son derece akıcı, rahat ve zahmetsiz olmalıdır. Neredeyse farkedilmeden denecek şekilde, son derece "gizlilikle" hareket etmesi ırkın tipik özelliğini yansıtmaktadır. Hızlı ayak hareketine sahip, süratli bir köpektir. Mükemmel denge içinde önde uzun fulelere ve arkada güçlü itişe sa-

hiptir. Hareket halindeyken, başını omuz seviyesinin üzerinde taşımaz. Tırıs harekette ırk tipik olarak basını aşağı indirir; boyun ve kafasını sırtın devamı olacak şekilde taşır. Bu hareket hali, genel olarak akıcı ve kusursuz mekanizmaya katkıda bulunarak ırkın saatlerce dinlenmeden çalışabilen bir köpek olduğu izlenimi verir. Hareket halinde sırt veya bel hizasında aşağı yukarı zıplama olmamalı ve tırıs harekette üst çizgi aynı seviyede sabit kalmalıdır. Harekette sağlam ve doğru yapı çok önemlidir. Irkı

tipik dengeli hareketinden uzaklaştıracak şekilde "inek" topukları, yakın duruşlu, iç veya dışa dönük uzuvlar gibi yapısal hatalar kesinlikle tolere edilmemelidir.

Kürk: Border Collie'lerde orta derecede uzun ve kısa olmak üzere iki çeşit kürk bulunmaktadır. Her iki çeşitte de kürkte üst ve alt katman bulunur. Orta derecede uzun varyasyonunda, kürk kıvrırcık olmamalı, düz veya

hafif dalgalı olmalıdır. Bu varyasyonda, uzunluk ve doku açısından aşırılıklar gözlenmez. Bacakların arka kısmında, kuyrukta ve kulak arkasında püsküllü tüyler olmalıdır. Kürk boyunda ve ön göğüste biraz daha fazla olup, hafif bir yele olacak şekilde uzundur. Somak ve kafatası, kulak uçları, ön bacaklar ve diz altı tüyler nispeten kısadır.

Renk: Border Collie, iş köpeği ırkı olduğundan, standartta renge özel bir vurgu yapılmamıştır. Hatta standartta ne tanımlanmış

belirli bir renk dağılımı, ne de bir renk kısıtlaması bulunmaktadır. Üzerinde durulan tek nokta, beyazın kürk rengine baskın olması gerektiğidir. Sık olarak görülen renk kombinasyonları şunlardır: Siyah ve beyaz, mavi ve beyaz, çikolata ve beyaz, krem ve beyaz, kırmızı ve beyaz, merle ve beyaz, ten rengi ve beyaz, sable ve beyaz. Standartta bulunmamakla birlikte, The Kennel Club'ın internet sitesinde tüm renk kombinasyonlarının çok daha uzun listesi bulunmaktadır. Referans için, Kennel Club sitesini kontrol edebilirsiniz.

Ölçüler: Erkek bir Border Collie'nin ideal yüksekliği omuzlarda 53 cm'dir. Geçmişe gidecek olursak bu ölçü, ırkın atası olarak kabul edilen Auld Hemp'in yüksekliğidir. Dişilerin omuz yüksekliği bunun altında, yaklaşık 48 cm'dir. Irkın çalışacak nitelikte olması gerektiğinden, çok yüksek ve çok kısa olması istenmemektedir.

Border Collie Karakteri

Border Collie, stabil mizaçlı, davranışları okunabilir ve itaatkar bir köpektir. Eğitime son derece elverişli ve her zaman sahibi veya handleri ile çalışmaya heveslidir. Enerji seviyesi çok yüksektir ve her zaman coşkuludur. Bu nedenle sahiplerinden ilgi ve uzun dış mekan egzersizlerine ihtiyaç duymaktadır. Kesinlikle miskin ve tembel mizaçlı değildir. Yalnız bırakılmamalıdır. Her zaman yanında bir arkadaş olmasını ister. İlgilenilmeyen ve kendi haline bırakılan köpekler, ►

istenmeyen alışkanlıklar edinebilir, hüsrana kapılabilir. Apartmanda bakılıyorsa mutlaka düzenli olarak dışarı çıkarılmalı ve uzun egzersizler yaptırılmalıdır. Sportif aktivitelerden top ve frizbiyle oynamayı severler. Border Collie ayrıca nesnelere getirmek, talimatlara uymak gibi zihinsel egzersizlerden hoşlanır, bu nedenle de itaat eğitimi verilmesi çok önemlidir. Border Collie bir iş köpeğidir, bu nedenle düzenli bir işe ve çalışmaya ihtiyacı vardır.

İrkin, koyunlara gözlerini dikerek bakma ve kovalama içgüdü vardır. Bu nedenle evin etrafındaki diğer hayvanlara karşı bu içgüdüsel davranışı gösterebilir. Asla saldırgan bir köpek ırkı değildir ve başkalarına karşı agresif tepkiler vermez. Genellikle, yabancılarla karşı temkinlidir ve sınırlarla çevrili alanlarda koruma içgüdü sergileyebilir.

Border Collie, birçok üstün özelliğinden dolayı sevilen bir ırktır. Ancak, herkese uygun değildir. İrk sadece düzenli olarak egzersiz yapmak ve dışarıda vakit geçirmek isteyenlerle mutlu olacaktır. Hareketsiz yaşam tarzı olanlar, sık seyahat edenler, işiyle meşgul olanlar için bu ırk uygun değildir. Son derece zeki, gözlemci, algılayıcı ve son derece sadıktır. Köpeğin size itaat etmek üzere yakın takipçiniz olacağını ve evde şüphesiz gölgeniz gibi davranacağını lütfen unutmayın. İrkin tüyleri dökülür ve kürkün iyi durumda kalması için aşırı olmasada düzenli bakım gerekecektir.

Sağlık

Genellikle Border Collie, 12 ila 14 yıla kadar ömrü olan sağlıklı bir cinstir. Hatta bazı örnekler bundan daha uzun dahi yaşayabilir. Birleşik Krallık'taki Pastoral Breeds Health Foundation,

genetik olarak taşınan bir takım hastalık ve diğer sağlık sorunlarının sıklıkla olmasa da ırkın örneklerini etkilediğini gözlemlemiştir.

Avrupa'da Trapped Neutrofil Sendromu, Ceroid Lipofuscinosis, Collie Göz Anomolisi, Goniodygenesis, Multi Drug Resistansı, İmerslund-Gräsbeck Sendromu, Duyusal Nöropati, Dental Hipomineralizasyon gibi hastalıklar için genetik testler yapılabilmektedir. Bu testlerin yapılması üretim yapıldığı takdirde taşıyıcı köpeklerin kullanılmaması ve bu hastalıklardan ırkın kat hatlarının arınması açısından önemlidir.

İrki etkilediği gözlemlenen diğer hastalıklar Retinal Pigment Epitel Distrofisi, Kalça Displazisi, Dirsek Displazisi ve sağırlıktır. Bu hastalıklar ise genetik testler dışında bizzat tetkikle teşhis edilmektedir.

Border Collie İrk Derneği

Border Collie ırkı federasyonumuzda Border Collie İrk Derneği tarafından temsil edilmektedir. Başkanlığını Hakan Milli'nin yaptığı dernek, ülkemizdeki Border Collie'lerin FCI ırk standartları çerçevesinde yetiştirilmesini teşvik etmekte, köpekli spor çalışmalarından agility ve frizbi yarışmaları düzenlemekte ve ırk hakkında seminerler organize etmektedir. Derneğin faaliyetleri hakkında bilgi edinmek ve takip etmek isteyenler federasyonumuzun internet sitesinden derneğin iletişim bilgilerine ulaşabilir. 🐾

Türkiye'nin En Renkli ve En Kalabalık Border Collie Ailesi Imeyra's Angels Gururla Sunar...

Sizde ailemize katılmak isterseniz

T: 0533 480 50 60

  bordercollietrcom

www.bordercollietr.com

çok
yakında...

2021&2022 son 11 CAC+CACIB yarışmalarının tamamında
İrkinin En iyisi (BOB) ünvanı bize ait..

WORLD DOG SHOW 2021

BRNO – CZECH REPUBLIC

EDİZ YÜCETİN

Ben özel sektörde bir yönetici olarak çalışıyorum. Köpek yetiştiriciliğine Doberman ile başlamak kaydı ile yaklaşık 30 yılımı verdim. 30 yılı aşkın sürede Doberman, Labrador, Chihuahua, Presa Canario ve Cane Corso ırklarından köpeklerim oldu. Amatör olarak kendi köpeklerimin eğitimlerini de yapıyorum.

2 yıl önce Labrador köpeğimizi 14 yaşında kaybettikten sonra Cane Corso ırkı ile devam edip, şampiyonalarda koşturmayı karar verdim. İlk Cane Corso köpeğimi büyük bir talihsizlik ile 6 aylık olduğunda geçirdiği bir kalp krizi sebebi ile kaybettim. Sonrasında 1 yıl Presa Canario yetiştiriciliği deneyimim oldu fakat köpeğim ev yaşamı ile uyum sağlayamayan bir psikolojiye sahip olduğundan kendisini daha rahat edeceği bir çiftlik ortamına kazandırdım. Sonrasında şu anda sahibi olduğum bir dişi ve bir erkek, iki Cane Corso köpeğim ile World Dog Show yolculuğuma başladım.

World Dog Show 2021 Brno benim için muhteşem bir tecrübe idi ve köpek yetiştiriciliğine gönül vermiş tüm dostları bu tip organizasyonlara katılmaya çağırıyorum.

Peki bu yolculuğa nasıl karar verdim ve gerçekleştirme şansını buldum, showa gittiğim zaman ne tecrübeler yaşadım?

Aslında bu yolculuğa kendime bir Vizyon ve Misyon belirleyerek

başladım.

Vizyonum

2030 yılına kadar Avrupa'nın en iyi ve güvenilir 3 Cane Corso Italiano üreticisinden biri olmak.

Misyonum

Cane Corso Italiano ırkının sağlıklı ve standartlara uygun üretimini sağlamak.

Bu Vizyon ve Misyonu ulaştırmak adına şansımı şampiyon, sağlıklı

bir dişi ve erkek yavru olarak denemeye karar verdim. Dişi yavru için Rusya dünya şampiyonu yavrusu, Erkek yavru için Sırbistan ülke ve balkan şampiyonu yavrusu tercih ettim. Yavruları aldıktan sonra 5-6 ay sağlıklı bir beslenme ile gelişimlerini izledim. Hedefimde, yavrular istediğim gibi gelişirse kendi köpeklerim ile 2021 World Dog Showa katılmak vardı.

Köpeklerim bence iyi geliyordu fakat gerçek bu şekilde miydi yoksa ben mi iyi olduklarını sanıyorum anlamam gerekiyordu. Bu amaçla ve tecrübe olması adına İstanbul'daki KIF'In organize ettiği CACIB yarışlarına katıldım. Türk ve yabancı hakemlerin değerlendirmelerini görebilmek adına ringlere çıktım. Hem köpeklerim hem de ben ilk tecübelerimizi kazandık. İstanbul'da geçen Temmuz ayında katıldığım ilk yarışmanın ikinci gün, ilk günden kazandığım erken kendine güven ile erkek köpeğime ring sırasını kaçırttım ve daha yolun çok başında olduğunu anladım. Köpeklerimle show öncesi ring antremanı yaptık ve şansımıza köpeklerim iyi olduğu, plana uygun geliştikleri için ilk yarışlarında Mükemmel değerlendirme ile derece alabildiler. Bu beni daha da cesaretlendirdi.

World Dog Show 2021 için kayıt yaptırmaya karar verdim ve yaptırdım. Kayıt esnasında yarışmaya 10.000 den fazla köpek ve benim yarışacağım Cane Corso ırk grubunda 100 den fazla köpeğin yarışacağını görmek beni

heyecanlandırdı. Bu büyüklükte bir organizasyon hem benim hem de köpeklerim için çok iyi bir tecrübe olacaktı.

Buna ilave tecrübe olması adına Çek Cumhuriyeti Cane Corso Club'un düzenlediği yarışmaya da kayıt yaptırdım. Bu yarış World Dog Showa gelen Cane Corso'lar için önceden bir buluşma ve yarışma fırsatı olacaktı. Bu yarışta erkek köpeğimizin birinci ve dişi köpeğimizin üçüncü olması beni gururlandırdı.

World Dog Show macerasına

dönüş yapacak olursak kayıt sonrası ciddi bir planlama ve buna uygun bir hazırlık gerekiyordu. 1700 km gibi bir mesafeyi köpeklerin rahat gidebileceği bir araca ihtiyacım vardı. Buna uygun bir araç aldım. Aracın arkasına köpeklerin güvenli ve rahat seyahat edebileceği bir kutu yaptırdım. Köpeklerin bulunduğu ortamın ısısı uygun olması için ilave bir klima taktırdım. Araç ön ve arka bağımsız olduğu için ısıyı takip için termometre takip ekipmanı buldum ve aracıma taktırdım. Araç yola hazırды fakat başka gereksinimler de vardı. ►

Öncelikle Avrupa birliğinde Türk köpek pasaportunun geçerli olması için Ankara Etlik Merkez Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne Kuduz Antikoru için Titre testi yaptırılması, test geçer sonucu üzerine 90 gün geçmesi, 90 gün geçtikten sonra da köpek sağlıklıdır şeklinde il tarım müdürlüğü veterinerliğinden evrak alınması gerekiyordu, bu süreci tamamladım.

Buna ilave gideceğim ülkeler için benim de vize almam, aracıma yeşil sigorta yaptırmam, köpekler ile kalabileceğim otel bularak rezervasyon yaptırmam gerekiyordu ve internet sayesinde bunları kolaylıkla yaptım.

Bir noktayı yazıyı okuyanları bilgilendirmek amaçlı hatırlatmak isterim ki, bazı oteller köpek kabul ediyor görünse de 10 kg üstü köpekleri kabul etmiyor, bazısı da kabul etse bile çok yüksek bedeller isteyebiliyor. Bunları önden anlayıp planlayınca sorun yaşamadım. Yarışma kayıtları,

ödeme internet üzerinden olduğu için çok kolay oldu. Bunların hepsini tamamlayıp da yarışa gittiğinizde, inanın bütün bu emeklere değdiğini görüyorsunuz. Dünya şampiyonası profesyonel, çok keyifli ve gerçekten pozitif bir ortam. Katılanlar çok bilinçli, organizasyon çok başarılı ve ringler aynı Türkiye yarışlarında olduğu gibi sorunsuz akıyor. Seyirciler katılımcıları alkışlar ile destekliyor, katılımcıların hepsi hazırlıklarını tam yaparak geldiği için binlerce köpek ve insan bir arada olmasına rağmen ortam bir karnaval havasında, hiç sorun yaşanmıyor. Yarışmacılar, seyirciler, hakemler, organizatör görevlerini biliyor ve orada olmanın keyfini yaşıyorlar

Ringler ve akış aynı bizde olduğu gibi fakat dikkatimi en çok çeken ringe çıkan her yarışmacının sanki bir düğüne veya bir davete gidecek şıklıkta olmasıydı. Anladım ki Show bu şekilde gerçek bir show oluyor. 2021 yılında yapılan yarışa giden tek Türk

olduğum için tanıştığım her insan bana çok cana yakın davrandılar. Almanya, Çek Cumhuriyeti, Rusya, İtalya, Romanya, Sırbistan'dan birçok kişi ile tanıştım ve arkadaş edindim, hatta Türkiye yarışlarına katılan bazı hakemler ile karşılaşmış, sohbet etme imkanım oldu. Bence daha önce Ozan Belkis ve şu anda benim yaptığım gibi bu tip büyük organizasyonlara Türkiye'den katılım çoğaldıkça, ülkemizin değerli yetiştiricileri, handlerlar ve köpeklerimiz Avrupa'da daha bilinir ve dikkate değer olmaya başlayacaklardır.

Size bir örnek vermem gerekirse; daha önce tanımadığım Almanya'dan bir Cane Corso üreticisi ile sohbet ederken, federasyon başkanımız Sayın Ozan Belkis'in çok iyi bir Cane Corso hakemi olduğunu benimle paylaştı, bunu duyunca inanın çok mutlu oldum ve Ozan Beyin ülkemizi bu şekilde temsil etmesinden dolayı gurur duydum. Doğru insanlar güzel işler yaptığı zaman etkileri çok iyi oluyor.

Özet olarak, ilk ona iki köpek sokabilmenin gururu, ringde ülkemizi kendi imkanlarım ile temsil etmenin verdiği haz ile tadı damağımda kalarak ülkemize geri döndüm. Ben bunu yaptım ve Türkiye'deki her isteyen değerli köpek sever bunu yapabilir ve yapmalıdır.

Hadi sizlerde gelin birlikte daha güzel sonuçlara imza atalım.

Sağlıklı ve mutlu günler dilerim. Saygılarımla, 🐾

K9BeBoO

KÖPEK EĞİTİM EKİPMANLARI

Profesyonel Köpek Eğitim Ekipmanları Üreticisi Olarak Çıktığımız
Bu Yolda Yedinci Yılımızı Geride Bıraktık.

Ürünlerimizi Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında, Dışarıya Bağımlı
Kalmadan

Üreterek Ve Sadece Kendi Ülkemiz Değil Dört Farklı Ülkeye İhracat
Yapmanın Haklı Gururu İçerisindeyiz

K9BeBoO Ailesi Olarak Sağlıklı Günler Dileriz

Merkez

Kemeraltı Mh. 125 Sk.
36/1 Muğla Marmaris

Şube

İncek Mh. Reyhan Cd.
63/1 Gölbaşı Ankara

www.k9ekipmanlari.com

05325600299

VETERİNER HEKİMLİKTE MEDİKAL OZON TEDAVİSİ

OSON GAZI KIRMIZI KAN HÜCRELERİNDEKİ GLİKOLİZ ORANLARINDA ARTIŞA NEDEN OLARAK, OKSİJENİN HEMOGLOBİN TARAFINDAN TAŞINMASINDA VE DOKULARA SALIVERİLMESİNDE DÜZENLEYİCİ BİR ROL ALIYOR.

Veteriner Hekim BATUHAN NATHUR

OSON NEDİR

Ozon, Yunanca “ozein” sözcüğünden türetilmiş olup, “Koklamak” anlamına gelmektedir. İlk olarak 1840 yılında Christian Friedrich Schönbein tarafından keşfedilmiştir. Dünyayı çevreleyen stratosfer katmanındaki gazlardan en önemlilerinden biri olan ozon, güneşten gelebilecek zararlı ultraviyole ışınlarını absorbe edebilmektedir. Bu sayede yeryüzünde biyolojik olarak dengenin sürekliliğinin sağlanmasında çok önemli bir rol oynamaktadır.

OSON DOĞADA NASIL OLUŞUR

Ozon iki türlü oluşmaktadır. İki atmosferdeki oksijenin güneşten gelen ultraviyole ışınlarıyla birlikte stratosfer tabakasında etkileşime girmesiyle, ikincisi ise fırtına ve yıldırım esnasında ki elektriksel aktivite sonucu ortaya çıkmaktadır. Yağmurlu havalarda duyduğumuz koku aslında ozon

gazının kokusudur.

OSON GAZININ ÖZELLİKLERİ VE KULLANIM ALANI

Ozonun kuvvetli oksitleyici özelliği vardır, bundan dolayı ilk olarak yer ve yüzeylerde dezenfeksiyon amacıyla, ardından su sistemlerinin dezenfeksiyonunda da kullanılmıştır. Okside edici olması sebebiyle bakteri, virüsler ve mantarlarla sınırlı kalmayıp toksin ve mikroorganizmaların tamamında etkilidir. Bundan ötürü tarımsal ilaçların kalıntılarının uzaklaştırılmasında, soğuk hava depolarının dezenfeksiyonunda, veteriner hekimlikte oluşan enfeksiyonların giderilmesinde, aflatoksin arındırma işlemlerinde, hastane, otel, hava alanı gibi klima sistemine sahip alanlarda, havuzlarda, virüsün neden olduğu hastalıkların tedavisinde, bakteri ve virüs dezenfeksiyonunda, zayıflamak amacıyla, cilt hastalıkları tedavisinde, do-

laşım bozuklukları, kronik yorgunluk, akne, sedef gibi cilt hastalıklarında, migren gibi nörolojik hastalıklarda, balık üretimi yapılan çiftliklerde, akvaryumlarda, balık, et ve tavuk işleme tesislerinde, endüstriyel atık sularının kontrolü ve dezenfeksiyonunda, atık suların arıtılmasında, tekstil endüstrisinde, üniversitelerle birlikte araştırma kurumlarının yaptığı Ar-Ge çalışmalarında, gıda endüstrisinde yapılan mikrobiyal yükü azaltıp raf ömrünü uzatmaya yönelik çalışmalar gibi ozonun bir sürü kullanım alanları mevcuttur.

MEDİKAL OZONUN ETKİ MEKANİZMASI

Peki nasıl oluyor da ozon gazını medikal amaçlı kullanabiliyoruz? Ozon gazını lokal olarak uyguladığımız zaman ne oluyor, sistemik (kan ozonlama, rektal infüzyon) olarak uyguladığımız zaman neler oluyor? Bunu

size çok tıbbi dille anlatmamaya çalıştım. Ozon gazını lokal olarak uyguladığımız zaman bakterilerde, hücre zarında bulunan fosfolipidlerin ve lipoproteinlerin oksidasyonu ile hücre zarının bütünlüğünü bozarak etkinliğini gösterirken, mantarlarda hücre büyüme faktörlerinin inhibe edilmesi, virüslerde ise viral protein kılıfın peroksidasyonunu sağlayarak hasara yol açması ve böylece virüs hücre etkileşiminin önüne geçmesi ile sağlıyor. Özetlemek gerekirse basitçe bakteri, virüs, mantar ve toksinler dahil hepsini parçalayıp yok ediyor. Yalnız ozonun etki edebilmesi için mutlaka ıslak ve nemli yüzeylere ihtiyaç vardır.

Sistemik etkisi ise;

- Ozon gazı kırmızı kan hücrelerindeki glikoliz oranlarında artışa neden olarak, oksijenin hemoglobinin tarafından taşınmasında ve dokulara salınmasında düzenleyici bir rol alıyor. Buda dokulara fazla oksijen taşınmasına neden olur.

- Ozon gazı kanser döngüsünün aktivasyonuna yol açar ve sonuç olarak ATP üretiminde artışa neden olur, bu da daha fazla enerji hissetmemize yol açar.

- Ozon'un sistemik uygulaması sonucu ozon peroksitler (hidrojen peroksit gibi) oluşur bu da vücutta orta dereceli bir oksidatif strese yol açarak. Oluşan bu oksidatif stres bir dizi reaksiyona yol açarak glutatyon ve sistein mekanizmalarını tetikler, buda antioksidan ve bağışıklık sistemimizin regülasyonuna yani dengelenmesine sebep olur. İnterferon, interlökin, tümör nekroz edici faktörlerin salınımını dengeleyerek bizim virüslerle, enfeksiyonla, enflamasyonlarla ve kanser hücreleri ile savaşmamıza yol açar.

- Ozon, karaciğer ve böbreklerdeki

metabolik aktiviteleri uyarmakta ve bu organların detoksifikasyon oranlarını artırmaktadır.

- Düşük dozlarda uygulanan sistemik ozon tedavisi makrofaj ve monosit zarına etki ederek ozonit ürünlerin oluşumuna yol açar ve bu ürünlerin oluşmasına cevap olarak bu hücrelerden sitokin salınımı gerçekleşir. Bu salınan sitokinler sonucu non-spesifik savunma sistemini (vücut sıcaklık artışı, akut faz reaktan artışı) aktive eder ve daha sonra humoral savunma sistemi aktive olur.

- Yüksek konsantrasyonlarda ise yine makrofaj ve monositlerin zarında yoğun lipid peroksidasyonuna yol açar ve bunun sonucunda bu hücrelerden sitokin salınımı durur. Bu hücrelerin aktivitelerinin azalmasına bağlı olarak, onlarla ilişkili T ve B lenfositlerin aktivitelerinde azalma olur. Bu etkisi romatoid artrit, skleroderma, vb sistemik hastalıklarda ilaçsız tedavi seçeneği olarak kullanılmaktadır.

İşte yukarıda saydığımız etkilerden ötürü ozonu biz, bir sürü tedavide ve tedavilere yardımcı olarak kullanabiliyoruz. İleride çalışmalar artıkça ve kullanım yaygınlaştıkça eminim ki bir sürü hastalığa çare olacaktır. Peki şuan biz ozonu hangi yolla ve hangi hastalıklar da kullanıyoruz ona ba-

kalm.

Major Otohemoterapi

Ozonun kan yoluyla uygulanmasına, major otohemoterapi denmektedir. Bu uygulama yönteminde, hastanın vücut ağırlığıyla oranlanan ozon miktarına karşılık dayanıklı antikoagülanlı cam şişe içerisine belli miktarda kan (50-150mI) örneği alınmaktadır. Alınan kan örneği, eşit hacimlerde her mililitrede 10-80mg/ml doz ozon olacak şekilde medikal ozonla karıştırılmaktadır. Yaklaşık 15 dk içerisinde ozonlanan kan, yeniden aynı hastaya yavaş yavaş geri verilmektedir. Uygulama dozu ve sıklığı hastalığa göre değişmekle birlikte genelde haftada 2 kere en az 10 12 seans uygulanması gerekmektedir. Majör ozon tedavisi bizim ana tedavi yöntemimizdir. Sistemik tedaviyi bu yolla sağlıyoruz. Bundan dolayı ozon tedavisinin olamazsa olmazlarından.

Minör otohemoterapi

Hayvandan intravenöz yolla 3-5 ml kan alınması ve 10-20 µg/mL arasındaki uygun dozdaki ozon/oksijenle karıştırılarak kişiye intramusküler (kas içi) yolla enjekte edilmesidir. Spesifik olmayan immünoaktivatör etkisi dolayısıyla sıklıkla kullanılan bu yöntem, alerjik olgular, akne, ba-

ğışıklık güçlendirme, furunculosisin yanı sıra tendon ve ligament yaralanmalarında ve kanser hastalarında TNF (tümör nekroz edici faktör) salınımını artırmak için yaygın olarak uygulamaktayız.

Lokal Uygulama

Enfekte olmuş yara sağaltımında ve dokunun iyileşmesini hızlandırmak için ozona karşı dayanıklı özel plastik torba ve/veya çantaları kullanarak yaralı alana 15 dk ozon gazını vererek gerçekleştiriyoruz. Ozonun yaraların dezenfeksiyonu için kullanılmasıyla başlayan bu yöntem, ozonlanmış su, yağ ve kremlerin cilde uygulayarak da etkisini çok daha fazla artırıyoruz. Deriye uyguladığımız ozon gazı oksijen ve oksijen radikale dönüşmesiyle etkisini göstermektedir. Yanık yara, dekubitis yaraları, enfektif cilt yaraları, iyileşmeyen inatçı yaralar, özellikle şeker hastalığına bağlı yaralar, egzema, alerjik cilt lezyonlarında başarı ile kullanılmaktadır.

Rektal

Rektal uygulamada majör tedavi olarak geçmektedir. Yalnız kan yolu ile 10-12 seansta aldığımız etkiyi rektal yolla 20 seans civarında almaktayız. Bunun sebebi ise rektumdan emilim gaitanın olması peristaltik hareket ile verdiğimiz gazın dışarı çıkması gibi yeterli miktarı tam olarak hesaplayamadığımızdan kaynaklanmaktadır. Genellikle küçük hayvanlarda ve damar problemi yaşayan erişkinlerde rektal yolla ozonun uygulanmasıdır. Bunun dışında ülseratif kolit, basur, aktif rektal kanamalarda çok iyi sonuç alınmaktadır. Parvo viral enterit gibi hastalıklarda virüs yükünü azaltma da çok başarılıdır. Uygulaması basit ve ağrısızdır. Rektuma yerleştirdiğimiz

sonda yardımı ile belirli ml ve doz da ozon gazını rektum içine verme ile gerçekleştiriyoruz.

Doğrudan Ozon Gazı Enjeksiyonu

Uygulanan bölgenin büyüklüğüne göre belirli dozda ve hacimde direk olarak ozon gazının enjeksiyonu yöntemidir. Ozon gazının yakıcı etkisinden dolayı genellikle önden az miktarda lokal anestetik verip, ardından düşük dozlarda ozon gazını veriyoruz. Özellikle gonaartoz, çapraz bağ zedelenmeleri, kalça displazilerinde osteoartriti baskılamak için eklem içine, kas sıkışmaları ve kas ağrıları, bursit, tendiniti tedavi etmek yara hattının çevresine doku iyileşmesini hızlandırmak için uyguluyoruz.

Vertebral Disk İçi Ozon Uygulaması

Disklerin disfonksiyonunda açık cerrahi tedavi, karşılaşılan risk ve başarısızlık ihtimali açısından ilk olarak tercih edilmemekte ve farklı seçenekler denenmektedir. Bunlardan birisi de disk içi veya paravertebral kas içi ozon tedavisidir. Disk fıtığında, fibröz doku olan annulus fibrosusun yırtılmasıyla birlikte yumuşak doku olan nucleus pulposusun kanala kayması ve sinire baskısı söz konusudur. Uygulanan ozon; nucleus pulposustaki mukopolisakkaritleri oksitleyerek, dokudaki hücrel metabolizmayı artırarak, herniasyon hacmini küçültüp, damarlara olan baskıyı azaltarak, analjezik ve antiinflamatuvar etki sağlamaktadır. Yani ozon enjeksiyonu fıtığı ciddi oranda küçültmektedir. Bir sürü vakada bizzat uyguladığım ve çok başarı sağladığım bir yöntemdir. Bu yöntemi uygularken mutlaka sistemik ozon tedavisini de ekliyorum.

Sonuç olarak ozon tedavisi bilime ve

ispata dayalı bir tamamlayıcı tedavi olarak kullanılmaktadır. Şuan için en sık kullandığımız hastalıkları özetlemek gerekirse: Osteoartritlerde, eklem hastalıklarında, disk fıtıklarında, dolaşım bozukluğunda, iskemik hastalıklarda, bağışıklık sistemi hastalıklarında, otoimmün hastalıklarda, şeker hastalığında, kas iskelet sistemi hastalıklarında, viral hastalıklarda, enfeksiyöz hastalıklarda, her türlü enfektif ve maddi kayıplı yaraların tedavisinde, romatizmal hastalıklarda, kolit, irritable bağırsak hastalıklarında, kanser tedavisine destekleyici olarak, arterioscleröz gibi bir sürü hastalıkta kullanılmaktadır.

Ozon tedavisi uygularken dikkat edilmesi gerekenler ise; Mutlaka medikal ozon jeneretörleri kullanılması gereklidir, ozon tedavisinde kullandığımız bütün malzemeler ozona dayanıklı teflon, cam şişe ve silikonize malzemelerden olmak zorundadır. Ozon plastiği parçaladığından dolayı ozona dayanıksız malzemeler ile yapılan tedaviler fayda sağlıyım derken çok daha kötü olaylara sebebiyet verebilir. Ozon tedavisini yapacak kişi mutlaka hekim olmalıdır ve ozon tedavisi için eğitim almış kişi olmalıdır. Çünkü biz fakültede okurken ozon tedavisi ile ilgili hiçbir eğitim görmüyoruz. Ozon tedavisi son derece güvenilir ve riski olmayan bir tedavidir, oluşan komplikasyonların çoğu hekim hatasına dayanmaktadır. Sadece ozon tedavisini almayacak kişiler favizim (baklagil alerjisi) olan kişiler, silikon ve sitrat alerjisi olanlar, leucemi kan kanseri hastaları, kontrol altına alınamayan tansiyon ve tiroit hastalarıdır.

Umarım ozon tedavisi ile ilgili sizleri az da olsa bilgilendirebilmişimdir. 🐾

HAUS OF VEMADOS

2022

HAUS OF VEMADOS 2022 yılı içerisinde Ankara'da 13000 m2 alan içerisinde kurmuş olduğu 789 m2 kapalı alan ile dünyanın en büyük ROTTWEILER üretim çiftliklerinin en iyileri arasında yerini almıştır. Bünyesinde bulundurduğu 16 adet dişi damızlık, 2 adet erkek damızlık ile fazla popülasyonun kalitesizliğinden kaçarak dünyanın en iyilerini bünyesinde barındırmayı hedef haline getirmiştir. Bünyemizde bulunan tüm köpeklerimiz FCI (KIF) şecereli olup; tüm damızlıklarımızın FCI onaylı üretim kriterine uygunluk raporu yarışma dereceleri FCI onaylı ED, HD raporları, genetik hastalıklar yönünden temiz olduğunu gösteren raporları vardır. Köpeklerimiz ve sahiplendirdiğimiz tüm yavrular **TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI** kontrolü altında üretilip, resmi kayıt sistemi PETWET'e kayıtlı şekilde sahiplendirilmektedir.

Üretim kriterlerini en üst seviyede tutan çiftliğimizin, doğum haneleri alttan ısıtmalı ve her doğum hanede iyonizer özellikli hava temizleme kapasitesi yüksek doğum ilk yardım üniteleri vardır. Köpeklerimizin mama düzeni, gerekli aşılamaları ve diğer tüm önemli tarihleri otomasyon yazılımı ile sürekli kontrol edilerek insan hatası minimize edilecek şekilde tasarlanmıştır.

PET PARADISE ismi ile **PET HOTEL**, tüm PET malzemeleri, En kaliteli mama çeşitleri ile de hizmetlerine yenilikler eklemeye devam edecektir. Pet hotel kısmı tüm ırklar için ayrı ayrı tasarlanarak, 5 yıldızlı bir otel konforunda tüm canlarımız gözünüz arkada kalmadan rahat bir pansiyon süreci geçirmeleri için özel olarak tasarlanmıştır. Pansiyon kısmında da otomasyon yazılımı ile konaklama halindeki petlerin günlük beslenme periyodu, etkinlik süreleri, sağlık kontrolleri, bu gibi tüm detaylar günlük telefonunuza rapor edilecek şekilde tasarlanmıştır.

HAUS OF VEMADOS / ROTTWEILER_EXTREME_TURKIYE

İLKE KARATAŞ / HAUS OF VEMADOS

İLETİŞİM: **05060698918**

www.hausofvemados.com

www.petparadise.com

Köpeklerde Sağlık

CHERRY EYE KİRAZ GÖZ

GÖRÜNTÜSÜNDEN DOLAYI HALK DİLİNDE VİŞNE GÖZ, KİRAZ GÖZ YADA CHERRY EYE OLARAK ADLANDIRILAN BU PROBLEM, **ÜÇÜNCÜ GÖZ KAPAĞI İÇERİSİNDE BULUNAN HARDEL BEZİ OLARAK ADLANDIRILAN GÖZ YAŞI BEZİNİN DIŞARIYA DOĞRU FITIKLAŞMASI SONUCU OLUŞMAKTADIR.**

Veteriner Hekim İLKER ÖRKMEZ

Köpeklerde üst, alt ve alt göz kapağının iç kısmında olmak üzere her iki gözde toplam 6 göz kapağı bulunmaktadır. Üçüncü Göz kapağı alt göz kapağının içinde gizlenmiş olup, bu bölge ile ilgili bir sorun oluşana kadar genellikle fark edilmez.

Üçüncü Göz kapağının içinde küçük bir kıvrımda ve birde gözyaşı üreten bir bez bulunur, bu bez Hardel bezi olarak adlandırılır.

Köpeklerde üçüncü göz kapağı yapısını geçmişten günümüze kadar korumuştur. Peki bu göz kapağı ne işe yaramaktadır? Avlanan köpeklerde diken ve çalılardan gözün korunmasına, toprağı kazan köpeklerde göz içerisine toz, toprak, ot gibi yabancı maddelerin girmesine engel

olmada, dolayısıyla gözün hassas kısımlarının korunmasında önemli bir görev üstlenmektedir.

Klinik vakalarda köpek sahipleri bu bölgedeki yapıyı detaylı bilmediklerinden anormalliği hemen fark edip veteriner hekime danışmaktadır. Hasta sahipleri gözde bazen sol, bazen sağ, bazen her iki tarafta, tam gözyaşı çıkış noktası bölgesinde bazen çok küçük bazen bir nohut tanesi kadar kırmızı, şiş, yuvarlak yapıda sayılabilecek bir et parçası tespit ederler.

Bazı köpek sahipleri bu yapıyı görünce hemen veteriner hekime danışmakta fakat bazen de acaba kendiliğinden geçer mi diyerek beklemektedirler. Bu durumun fark edildiği anda Veteriner Hekimden destek alınması, bu şişliğin bazen cerrahi müdahale yapılmadan düzelmesine imkan tanımaktadır.

Görüntüsünden dolayı halk dilinde vişne göz, kiraz göz yada cherry eye olarak adlandırılan bu problem üçüncü göz kapağı içerisinde bulunan Hardel Bezi olarak adlandırılan göz yaşı bezinin dışarıya doğru fıtıklaşması sonucu oluşmaktadır. Bilimsel olarak Hardel Bezi Prolapsusu olarak adlandırılır.

Hardel bezi gözyaşının üçte birini üretir ve üçüncü göz kapağına bağ doku ile bağlanmış durumdadır. Bölgede oluşan enfeksiyonlar, yüksek ateş, viral yada bakteriyel hastalıklar ile genetik problemler bezin güçsüzleşerek dışarıya doğru fıtıklaşmasına neden olur.

Hastalığa genetik olarak yatkın köpek ırklarından bahsedecek olursak, genetik olarak en yatkın ırklar brachiocephalic yani basık suratlı ırklardır (French Bulldog, İngiliz Bulldog, Pug, Boxer, Boston Ter-

rier, Pekingese). Bu ırklar da neden olarak daha çok genetik faktörler öne çıkmaktadır. Cocker Spaniel, Cavalier King Charles, Beagle gibi ırklarda ise hem enfeksiyöz hem de genetik faktörler söz konusudur. Rotweiller, Cane Corso, Doberman ağırlıklı enfeksiyonel yönden hastalığa yatkındırlar. Mastiff ırklarında da sıkça problem görülmektedir.

Cherry Eye eğer tek göz tarafında oluştuysa, bir süre sonra diğer göz tarafında da görülme ihtimali oldukça yüksektir. 2-3 yaş altındaki köpeklerde, özellikle de 2-6 ay arasındaki yavrularda görülme olasılığı oldukça fazladır.

Müdahale edilmeyen köpeklerde cherry eye hayatları boyunca durabilir, fakat yaşam kalitesini düşürecektir. Uzun süreli müdahale edilmemiş vakalarda cornea da ödem ve ülser oluşturma riski vardır. Ayrıca yeteri kadar gözyaşı üretimi olmadığından, uzun süreli vakalarda

göz kuruluğu da şekillenebilir.

Klinik Bulgu ve teşhis için görsel görüntü yeterli olmaktadır. Cherry eye hastalığına predispoze yani yatkın ırklarda hastalığı önlemenin herhangi bir yolu bulunmamaktadır. Anormal değişiklik gösteren bu yapıyı tespit ettiğimiz anda bu hastalığa özel masajı uygulamak vakaların en az %30 unda operasyona gerek kalmadan çözüm oluşturmaktadır. Göz damlaları ile de desteklemekteyiz. Fakat geç tespit ve müdahalede masaj işe yaramamaktadır. Cerrahi müdahale söz konusu olduğunda en çok kullanılan 2 yöntem ön plandadır. Biri gömme yöntemi, diğeri kesip uzaklaştırma şeklindedir. Gömme yönteminde bazen nüksler gözükmekte ve dikiş ipliğine karşı reaksiyon oluşmakta, kesip uzaklaştırma yönteminde ise göz kuruluğu ihtimali biraz daha artmaktadır.

Bu tür vakalarda zamanın çok önemli olduğunu lütfen unutmayalım. 🐾

HAYVANLARI KORUMA KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERE DAİR

Avukat M. SAMİ SÖZEN

Bir önceki yazımız kanun değişikliği öncesinde kaleme alınmış ve hayvanların Türk Hukukunda bir mal/eyya olarak değerlendirildiği ifade edilmişti. Kanundaki değişiklikten sonra her ne kadar TCK'nun 151. maddesinin 2. fıkrası yürürlükten kaldırılması ile hayvanların bir mal olmaktan çıkartılıp bir canlı statüsüne getirilmesi kabul edilmekte ise de bu değişikliğin en temel hak olan mülkiyete ilişkin haklarımızı, yani sahibi bulunduğumuz köpeklerimize ilişkin haklarımızı ortadan kaldırmadığı ve önceki yazımızda köpeklerimize el konulması ile ilgili ifade ettiğimiz yasal hakların bugün de geçerliliğini koruduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Bilindiği üzere Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 14/07/2021 tarihi itibarı ile yürürlüğe girmiştir. Hayvanları Koruma Kanunu çerçevesinde yapılan bu değişikliklerin olumlu ve olumsuz yanlarına dair fikirlerimizi siz değerli okuyucularımızın takdirlerine sunuyoruz.

Hayvanları Koruma Kanunu ile

Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifi gerekçesinde özetle, "Hayvanların korunması sürecinde, yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan bakımevleri ile buralarda yapılacak rehabilitasyon işlemlerinin önemi ön plana çıktığı, bozulan ekolojik dengeye bağlı olarak sokak hayvan popülasyonunun kontrolsüz artışı regüle etmek için insancıl, bilimsel ve işlevsel yeni çözümler geliştirilmesinin zorunlu hale geldiği, mevcut Kanunda yer alan mekanizmaların geliştirilmesi ve yeni yöntemler ihdas edilmesi amacıyla, yerel yönetimlerin yanısıra merkezi yönetim ile sivil toplum kuruluşlarını sürece dahil eden güçlü bir kurumsal yapı oluşturulduğu, özellikle toplumsal yaşamla iç içe olan hayvanların, korunmasına ve refahına yönelik olarak yürütülen barındırılma ve rehabilitasyon süreçlerinin etkin denetiminin sağlandığı, hayvanlara karşı işlenen fiillerin kabahat kapsamından çıkarılarak suç kapsamına alındığı" ifade edilmiştir.

Ancak genel olarak Hayvanların korunması sürecinde, yerel yönetimler

tarafından kurulan hayvan bakımevleri ile buralarda yapılacak rehabilitasyon işlemlerinin ön plana çıktığı, sivil toplum kuruluşlarının sürece yeterince dahil edilmediği, hayvanların refahına yönelik olarak yürütülen barındırılma ve rehabilitasyon süreçlerinin etkin denetiminin sağlandığı ancak hayvanları koruma kanunu adı altında "tehlike arz eden hayvanlar" şeklindeki kategorize eden yaklaşımla kimi köpek ırklarını korumaktan öte kurtulmaya yönelik önceki düzenlemelere, ek düzenlemeler getirildiği ve bu konuda idareye çok fazla takdir yetkisi bırakıldığı, hayvanlara karşı işlenen fiillerin kabahat kapsamından çıkarılarak suç kapsamına alındığı görülmektedir.

24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (k) bentleri aşağıdaki şekilde, (o) bendinde yer alan "Çevre" ibaresi "Tarım" şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki (p) bendi eklenmiş ve (j) bendinde yer alan "ve süs" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

"1) Ev hayvanı: Gerçek veya tüzel

kişiler tarafından özellikle evde, iş yerlerinde ya da arazisinde özel ilgi ve refakat amacıyla muhafaza edilen, bakımı ve sorumluluğu sahiplerince üstlenilen her türlü hayvanı,

“k) Hayvan bakımevi: Bakanlıktan izin alınmak suretiyle kurulan ve hayvanların rehabilite edileceği bir tesisi,”

“p) Rehabilitasyon: Sahipsiz hayvanların tedavi ve parazit mücadelesinin yapılmasını, aşılmasını, kısırlaştırılmasını ve dijital kimliklendirme yöntemleriyle işaretlenmesini,”

Bu değişiklik ile hayvanların “süs” olarak değerlendirilmesinden dönmesi isabetli olmuştur. Zira “ev hayvanı” ibaresi ve tanımlaması yeterli olup yanı sıra “süs” ibaresinin de kullanılmış olması gereksizdir. Bununla birlikte ev hayvanı tanımına gerçek kişiler yanında tüzel kişilerin sahipliğinde bulunan hayvanların dahil edilerek genişletilmesi hem objektif hem de sübjektif hukuk bakımından olumludur. Yine hayvan bakımevi tanımında, bakım evlerinin Tarım ve Orman Bakanlığından izin alınarak kurulması yönünde değişiklik yapılması ve yine maddede “rehabilitasyon” tanımlamasına yer verilmesi hayvan sağlığı yönünden asgari standartların sağlanması açısından olumludur.

Yine 5199 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi ve (k) bendinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (k) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir:

“j) Yerel yönetimler, gönüllü kuruluşlarla işbirliği içerisinde, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması için hayvan bakımevleri kurarak onların bakımlarını ve tedavilerini sağlar ve eğitim çalışmaları yapar. Ayrıca yerel yönetimler, ilgili karar organının uygun görmesi halinde hayvan hastanesi kurar.”

“Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldırarak yükümlüdürler.”

“Dijital kimliklendirme yöntemlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.”

Bu değişiklik ile sahipli kedi ve köpeklerin tamamının dijital kimliklendirme yöntemi ile kayıt altına alınması zorunluluğu getirilmesi sahipsiz hayvan sayısında azalmayı sağlayabilmesi bakımından olumludur. Ancak yerel yönetimlerin ilgili karar organının uygun görmesi halinde hayvan hastanesi kurabilmeleri şeklindeki düzenleme ile illerde ve nüfusu belirli bir oranı aşan ilçelerde Hayvan Hastaneleri kurulması zorunluluğu getirilmemiş olması hayvan sağlığı yönünden asgari standartların sağlanması açısından oldukça yetersizdir.

Yine 5199 sayılı Kanununun 5 inci

maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bakımının gerektirdiği yaygın eğitim programına katılarak” ibaresi, üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan “ve süs” ibareleri ile beşinci fıkrasında yer alan “bilhassa ev ve bahçesi içerisinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, altıncı ve yedinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

“Ev hayvanı ve kontrollü hayvanları bulundurma ve sahiplenme şartları, hayvan bakımı ve korunması konusunda verilecek eğitim ile ilgili usul ve esaslar ile sahiplenilerek bakılan hayvanların çevreye verecekleri zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirler, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Değişiklik ile “bilhassa ev ve bahçe içerisinde” ibaresinin metinden çıkartılması dolayısıyla ev hayvanının, bulunduğu yere bakılmaksızın sahibinin borcundan dolayı haczedileme-

yeceğinin hükme alınması olumludur. Ancak ev hayvanı ile ilgili olarak "ticari amaç güdülmeksizin" şartının kaldırılmamasının özellikle kedi ve köpek gibi hayvanların mizaçları nazara alındığında yetersiz olduğu görülmektedir. Zira ticari amaçla da olsa bir ev hayvanının, hayvanın üstün yararı dışında bulunduğu ortamdan başka bir ortama götürülmesi terk edilmeleri ile aynı sonucu doğuracaktır. Bu tür ev hayvanlarının buldukları ortamdan başka bir ortama götürülmeleri durumunda güven duygusu kaybı ve stres yaşadığı bilimsel olarak da birçok makaleye konu edilmektedir. Ev hayvanlarındaki güven duygusu kaybı ve stres bu hayvanların tüylerinin dökülmesine, mide ülseri ve birçok fiziksel rahatsızlık yaşamalarına sebebiyet verir. Bu nedenle kanunun önceki halindeki "ticari amaç güdülmeksizin" şeklindeki şartın ev hayvanları yönünden kaldırılmaması şeklindeki düzenlemenin bilimsel çalışma ve okumalardan uzak olduğunu göstermektedir.

Bunun dışında 5199 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan "Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca" ibaresi "Bakanlıkça" şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan "Ev ve süs hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, annenin ve yavrularının" ibaresi "Ev hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, hayvanların" şeklinde, yedinci fıkrasında yer alan "Bakanlığın görüşü alınarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca" ibaresi "Bakanlıkça" şeklinde değiştirilmiştir.

"Ev hayvanı satış yerlerinde kedi ve köpek bulundurulamaz, ancak buralarda Bakanlıkça izin verilen ev hayvanı üretim yerlerindeki kedi ve köpeklerin satışı yapılabilir."

Bu değişiklik ile Pet-Shop ve benzeri

yerlerde kedi köpek bulundurulmasının yasaklanması hayvan sağlığı bakımından isabetli olmuştur.

Bunun dışında 5199 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "acımasız ve zalimce işlem yapmak," ibaresi ve (c) ve (d) bentlerinde yer alan "ve süs" ibareleri ile (j) bendinde yer alan işkence yapmak" ibaresi madde metninden çıkarılmış, (e) bendine "vücutlarına" ibaresinden sonra gelmek üzere "tedavi maksatlı olmayan" ibaresi eklenmiş, (l) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"l) Bakanlıkça belirlenen tehlike arz eden hayvanları üretmek, sahiplenmek, sahiplendirmek, barındırmak, beslemek, takas etmek, sergilemek, hediye etmek ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak."

"m) Hayvanlara işkence yapmak veya acımasız ve zalimce muamelede bulunmak.

n) Ev hayvanını terk etmek."

Bu değişiklik ile tehlike arz eden hayvanları belirleme yetkisinin Bakanlığa verilmesi oldukça sakıncalı olup keyfi uygulamaların önünü açabilecektir. Yine önceki yasaklara ek olarak tehlike arz eden hayvanları sahiplenmek, barındırmak, beslemek gibi ilavelerin yapılması da bu tür hayvanların barınaklara terk edilmelerine veya uyutulmalarına neden olacaktır. Tehlike arz eden hayvanlar kanunda Bakanlıkça yapılacak düzenleme yürürlüğe konuluncaya kadar; Pitbull Terrier, Japanese Tosa, Dogo Argentino, Fila Brasilario türü köpekler olarak belirlenmiştir. Tehlike arz eden hayvan kavramı, bazı köpek ırklarının doğuştan saldırgan olduğu ön kabulüne dayanmaktadır. Bu yaklaşım da kanunun temel amacı olan "hayvanları koruma" anlayışı ile bağdaşmamaktadır. Hayvanları koruma

kanununda hayvanları yasaklamak yerine, sahiplere daha fazla sorumluluk yüklemek, kanunun amacına daha uygun olacaktır. Kaldı ki gerek Kuzey Amerika'da gerekse de Avrupa genelinde belirli köpek ırklarının yasaklanmasının daha güvenli bir toplum yaratmakta başarısız olduğu açıktır. Hiçbir köpek ırkı doğuştan saldırgan ve güvenilmez değildir. Hayvan koruma kanunu adı altında hayvanların üremesini yasaklayan, türün son bulmasına yol açan anlayıştan daha ziyade sahiplere ilişkin daha fazla sorumluluk getiren düzenlemelere yer verilmesi çok daha pozitif bir yaklaşım olacaktır.

Değişiklikten sonra sayılan ırklardan Dogo Argentino ırkı köpek önceki düzenlemede yer almadığı halde eklenmiş ve "bakanlıkça yapılacak düzenleme yürürlüğe konuluncaya kadar" şeklindeki ifade ile başka köpek ırklarının da tehlike arz eden hayvanlar listesine eklenebilmesinin yolu açılmıştır. Bu yaklaşım kimi köpek ırklarının soykırma varacak şekilde yok edilmesinin önünü açacaktır. Hayvanları korumaya yönelik yasal düzenlemede böylesi bir düzenleme oldukça anlamsızdır.

Dogo Argentino ırkı köpek, bilindiği üzere dünyanın en önemli köpek kulübü olan Federastion Cynologique Internationale tarafından tanınan bir köpek ırkıdır. Tehlike arz eden hayvanların kanundaki bu belirlenmesinde Federastion Cynologique Internationale (FCI) gibi bir kuruluşun (Türkiye'deki temsilci üyesi Köpek Irkları ve Kinoloji Federasyonu(KİF)'dur) ya da kinoloji uzmanlarının desteği ve görüşü doğrultusunda belirlenmemesi sağlıklı bir sonuç doğurmamıştır.

Yine değişiklik ile 5199 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri aşağıdaki

şekilde değiştirilmiş, (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiş, fıkranın önceki (1) bendinde yer alan “takdiri ile” ibaresi “tarafından” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “il çevre ve orman” ibaresi “doğa koruma ve milli parklar il şube” şeklinde, fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“b) Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Şube Müdürü,

c) Tarım ve Orman İl Müdürü,”

“d) Çevre ve Şehircilik İl Müdürü,”

“l) İl baro temsilcisi veya ildeki barolardan birer temsilci,

“Kurul en geç üç ayda bir başkanın çağırısı üzerine toplanır.”

“Gerektiğinde olağanüstü toplantılar yapılabilir.”

Değişiklik ile il hayvanları koruma kurulu üyelerinin kaynak ve kapsamının genişletilmesi ve kurulun sekretaryasını yürütme görevinin doğa koruma ve milli parklar il şube müdürlüğüne verilmesi olumludur.

Yine 5199 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine “geliştirmek” ibaresinden sonra gelmek üzere denetlemek” ibaresi ve fıkraya (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş, diğer bent buna göre (1) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“h) Kanunda belirtilen faaliyet ve görevleri yerel yönetimler ve tarım ve orman il müdürlükleri ile eşgüdüm sağlayarak yaptırmak,”

Bu değişiklikler ile il hayvanları koruma kurulunun görevleri arasına ilave görevler eklenmesi, ilde faaliyet ve görevlerin eşgüdüm içerisinde yapılmasının temin edilmesi açısından isabetlidir.

Bunun dışında 5199 sayılı Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Ev ve süs hayvanlarının” ibaresi “Hayvanların” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya “kurum ve kuruluşlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “teşvik veya” ibaresi ve “esas ve usuller,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Hazine ve” ibaresi ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkra kapsamındaki faaliyetlerde kullanılmak üzere, gerçek ve tüzel kişilerce aynı veya nakdi bağış Bakanlığa ve yerel yönetimlere yapılabilir.”

Maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, fıkrada yer alan “ev ve süs” ibaresi çıkarılmak suretiyle herhangi bir sınırlama olmaksızın hayvan barınaklarında bulunan tüm hayvanlar için maddede öngörülen faaliyetleri yürüten yerel yönetimler ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlar için teşvik veya mali destek sağlanmasının öngörülmesi olumludur. Yine maddeye eklenen İkinci fıkrayla, birinci fıkra kapsamındaki faaliyetlerde kullanılmak üzere, gerçek ve tüzel kişilerce Bakanlığa veya yerel yönetimlere aynı veya nakdi bağış yapılabilmesine imkan sağlanması da yerindedir.

5199 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin başlığı “Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları” şeklinde değiştirilmiş, maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşları, hayvanların etolojisine ve habitatına uygun, serbest dolaşımına imkan sağlayan doğal yaşam parkları kurabilir.

Hayvanat bahçeleri ile doğal yaşam parklarının kuruluşu ile çalışma usul ve esasları

Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Kamu kurum ve kuruluşlarına, hayvanların etolojisine ve habitatına uygun, serbest dolaşımına imkan sağlayan doğal yaşam parkları kurabilme imkanının sağlanması bakımından olumlu bir düzenleme olduğu kanaatindeyiz.

5199 sayılı Kanununun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 28- Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlara aşağıdaki idarî para cezaları verilir:

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (k) bendinin ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına bin ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası.

b) 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı ile ilgili yasaklara ve yükümlülüklerle uymayan ve alınması gereken önlemleri almayanlara hayvan başına bin Türk Lirası; üçüncü fıkrasına aykırı davranan işletme sahiplerine beşbin Türk Lirası idarî para cezası.

c) 7 ncı maddede yazılan cerahi amaçlı müdahaleler ile ilgili hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına bin Türk Lirası idarî para cezası.

d) Fiil suç teşkil etmediği takdirde, 8 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı, bir hayvan neslini yok edecek müdahalede bulunanlara hayvan başına otuzbeşbin Türk Lirası; ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarına uymayanlara hayvan başına dörtbinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası.

e) 9 uncu maddede ve çıkarılacak yönetmeliklerinde belirtilen hususlara uymayanlara hayvan başına binikiyüz Türk Lirası; yetkisi olmadığı hâlde hayvan deneyi yapanlara hayvan başına dörtbinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası. ►

f) 10 uncu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesine aykırı davrananlara beşyüz Türk Lirası; birinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına binbeşyüz Türk Lirası; dördüncü fıkrasındaki yükümlülüklerle aykırı davrananlara hayvan başına beşyüz Türk Lirası; beşinci fıkrası uyarınca çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlara beşbin Türk Lirası; altıncı fıkrasına aykırı davrananlara üçbin Türk Lirası; sekizinci fıkrasına aykırı davrananlara hayvan başına bin Türk Lirası idarî para cezası.

g) 11 inci maddenin birinci fıkrasındaki eğitim ile ilgili yasaklara aykırı davrananlara beşbinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası.

h) 12 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına ikibinyüz Türk Lirası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına beşbinikiyüzelli Türk Lirası idarî para cezası.

ı) 13 üncü maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı davrananlara hayvan başına ikibinikiyüz Türk Lirası; aykırı davranışların işletmelerce gösterilmesi hâlinde hayvan başına beşbinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası.

j) 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (e), (g), (h), (ı) ve (k) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına binbeşyüz Türk Lirası; (f) ve (l) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına onbirbin Türk Lirası; (d) bendine aykırı davrananlara ikibin Türk Lirası; (n) bendine aykırı davrananlara hayvan başına ikibin Türk Lirası idarî para cezası.

k) RTÜK'ün takibi sonucunda 20 nci maddeye aykırı hareket ettiği tespit edilen ulusal radyo ve televizyon kurum ve kuruluşlarına maddenin ihlal edildiği her ay için yirmibirbin

Türk Lirası idarî para cezası.

l) 21 inci maddeye aykırı hareket edenlere hayvan başına binbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası.

m) 22 nci maddede belirtilen yükümlülüğe ve çıkarılacak yönetmelikte belirlenen hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına ikibinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası.

Maddede düzenlenen kabahatlerin veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak veya onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza iki kat artırılarak uygulanır.

Maddede düzenlenen kabahatlere konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.”

İdarî para cezalarının artırılmış olması hayvanların daha iyi korunmasını temin etmek, hayvanlara karşı yapılan ihlallerle daha etkin mücadele etmek ve caydırıcılığı sağlamak açısından yerinde olmuştur. Yine 28. maddede kabahat olarak düzenlenen bazı fiillerin, düzenleme ile ihdas edilen 28/A maddesi kapsamına alınmak suretiyle suç olarak kabul edilmesi olumludur.

5199 sayılı Kanuna 28 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 28/A maddesi eklenmiştir.

“Suçlar

MADDE 28/A- Nesli yok olma tehlikesi altında olan bir hayvanı öldüren kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası; bir hayvan neslini yok eden kişi beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

12 nci madde kapsamındaki hayvan

kesimleri ile 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlar dışında bir ev hayvanını veya evcil hayvanı kasten öldüren kişi altı aydan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Hayvanlarla cinsel ilişkide bulunan kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

14 üncü maddenin birinci fıkrasının (m) bendinde düzenlenen yasağa aykırı davranmak suretiyle bir ev hayvanına veya evcil hayvana işkence eden veya acımasız ve zalimce muamelede bulunan kişi altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

11 İnci maddenin İkinci fıkrasının İkinci cümlesi saklı kalmak üzere, hayvanları dövüştüren kişi üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Maddede düzenlenen suçların birden fazla hayvana karşı aynı anda işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Maddede düzenlenen suçların veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak yahut onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Sahibi tarafından işlenen suçlar da dahil olmak üzere bu maddede belirtilen suçların işlenmesi halinde soruşturma yapılması Tarım ve Orman Bakanlığının il veya ilçe müdürlükleri tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuruyu muhakeme şartı niteliğindedir. Suçüstü halinde ise soruşturma genel hükümlere göre yapılır. İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen suçların başka bir kişi

tarafından sahipli hayvana karşı işlenmesi halinde hayvan sahibinin şikayeti üzerine de soruşturma yapılır.

Maddede düzenlenen suçlara konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Bu değişiklik ile sahibi tarafından işlenen suçlar da dahil olmak üzere bu maddede belirtilen suçların işlenmesi halinde soruşturma yapılmasının sadece Tarım ve Orman Bakanlığının il veya ilçe müdürlükleri tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı kılınması, keyfilikliği doğuracak sakıncalı bir düzenlemedir.

5199 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir. “Belediyelerin sorumluluğu

EK MADDE 1- Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu Yirmibeş bini aşan belediyeler, sahihsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.

Birinci fıkrada belirtilen hayvanlar, ilgili belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür. Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyeler ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürür. Rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, bakımevine getiren belediye tarafından öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.

Rehabilitasyon edilmemiş sahihsiz köpekler, belediyelerce hayvan bakımevlerinde veya geçici ünitelerde kısırlaştırılarak veri tabanına kaydedilir.

Geçici ünitelerde yapılan kısırlaştırmalar sonrasında, köpekler alındıkları ortama bırakılmadan önce sağlıklarına kavuşmaları için gerekli tedbirler alınır. Bakanlık da bu kapsamdaki köpeklerin kısırlaştırılmasına her türlü yardımda bulunur.”

Bu değişiklik ile büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu Yirmibeş bini aşan belediyelere hayvan bakımevleri kurma zorunluluğu getirilmesi, rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları şeklindeki düzenlemenin yerinde olduğu kanaatindeyiz.

Yine 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulması yasaktır.

Mevcut işletmeler, herhangi bir nedenle eksilen hayvan sayısını tamamlama ya da artırma, yeni şube açma gibi yollarla kapasite artırımına gidemez, üretim yapamaz, Bakanlığın izni olmadan işletme hakkını devredemez. Bu işletmelerin hayvanların etolojisine uygun olarak faaliyet göstermesini sağlayacak kriterler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede belirtilen yasaklara aykırı davrananlara hayvan başına yirmibeşbin Türk lirası idarî para cezası verilir.

Bu değişiklik ile de hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulmasının yasaklanması hayvanların üstün yararına olmuştur.

Yine 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- 14 üncü mad-

denin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca, tehlike arz eden hayvanların belirlenmesine ilişkin Bakanlıkça yapılacak düzenleme yürürlüğe konuluncaya kadar; Pitbull Terrier, Japanese Tosa, Dogo Argentino, Fila Brasileiro türlerini veya bunların melezlerini üreten, sahiplenen, sahiplendiren, barındıran, besleyen, takas eden, sergileyen, hediye eden ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapana hayvan başına onbirbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu hayvanlara el konulur ve bu hayvanlar belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Birinci fıkra kapsamına giren hayvanları bu madde yürürlüğe girinceye kadar sahiplenmiş olanlardan, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı aylık süre içinde hayvanlarını kısırlaştıran ve buna dair belgeyle birlikte Bakanlığa başvurarak veri tabanına kayıt ettirenler hakkında, birinci fıkrada veya 28 inci maddenin birinci fıkrasının (j) bendinde öngörülen idarî yaptırım hükümleri uygulanmaz. Kısırlaştırma işlemi için maddenin yürürlüğe girmesinden önce gebe kalmış hayvanların doğum yapması, yavruların dört aylık olması beklenir. Bu hayvanların ölümü halinde Bakanlığa bilgi verilir ve kayıttan düşürülür.

Kısırlaştırılan ve kayıt altına alınan bu hayvanlar kayıt belgesiz, ağızlıksız ve tasmasız olarak dolaştırılmaz, halkın yoğun olarak bulunduğu yerler ile çocuk oyun alanları ve parklarına sokulamaz. Ağızlık ve tasma zorunluluğu ile halkın yoğun olarak bulunduğu yerlere ve çocuk oyun alanları ve parklarına girme yasağı maddenin yürürlüğe girmesiyle birlikte uygulamaya başlanır. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenlere, onbirbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu fık-

rada belirtilen yasaklara aykırılığın tekrarı halinde, idari para cezası ile birlikte hayvanlara el konulur ve hayvan, konulabileceği bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Bu madde kapsamında hayvan sahibi olanlar, hayvanlarını en yakın bakımevine bırakabilirler. Bu hayvanların sokağa terki halinde otuzbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

Yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan bakımevleri, bu madde uyarınca teslim edilen hayvanları kabul etmek zorundadır.

Bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.”

Bu değişiklik ile Kanuna geçici 3. madde eklenmiştir. Kanundaki düzenleme ile tehlike arz eden hayvanlar Bakanlıkça belirlenecektir. Bakanlığa böyle bir takdir yetkisi verilmesi oldukça sakıncalıdır. Hayvanları Koruma Kanunu adı altında herhangi bir ırkın tehlikeli olarak kategorize edilmesinin onların korunmasına yönelik olması abesle iştigaldir.

Kanun yürürlüğe girmeden önce teklif gerekçesinde her ne kadar “belirlenen köpek türlerinin kontrol altına alınabilmesi ve söz konusu hayvanların sahiplerinin mağdur edilmemesi amacıyla bu madde yürürlüğe girinceye kadar bu hayvanları sahiplenmiş olanlara hayvanlarını kısırlaştırmaları ve buna dair belgeyle birlikte Bakanlığa başvurarak veri tabanına kayıt ettirmeleri için altı aylık bir süre verildiği” şeklinde ifadeler yer verilmiş ise de belirlenen bu köpek türlerinin bir şekilde her zaman sahiplenilebileceği göz önüne alındığında hayvanları koruma kanunu adı altında bu türlerden tamamen kurtulmaya yönelik adımlar

atıldığı ortadadır.

Yine 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmişbeş bini aşan belediyeler 31/12/2023, diğer belediyeler ise 31/12/2025 tarihine kadar ek I inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.

Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.

Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını en geç 31/12/2022 tarihine kadar dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldırarak zorundadır.’

Değişiklik ile büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler bakımından 31/12/2023, diğer belediyeler bakımından ise 31/12/2025 tarihine kadar söz konusu hayvan bakımevleri kurulması zorunluluğu getirilmesi, bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayıracağı, büyükşehir belediyelerinde bu oranın binde üç olarak uygulanacağı ve ayrılan bu kaynağın başka bir amaçla kullanılmayacağı hükmüne bağlanması hayvan bakımevi kurma yükümlülüğü bulunan belediyelerin bu yükümlülüklerini zamanında ve etkili bir biçimde yerine getirebilmelerini sağlaması bakımından olumludur.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, kedi ve köpek sahiplerine, hayvanlarını en geç 31/12/2022 tarihine kadar dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldırma zorunluluğu getirilmesi de olumlu bir düzenleme olmuştur. Ancak hali hazırda dijital kimliklendirmesi bulunan kedi ve köpeklerle ilgili nasıl bir yol izleneceği belirsizdir.

Bunun dışında 5199 sayılı Kanunun;

a) 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “usul ve esasları,” ibaresi “usul ve esasları ile burada çalışan personelin niteliğine ilişkin hususlar” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ve 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan” ve süs” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

c) 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve altıncı fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Bakanlıkça” şeklinde değiştirilmiştir.

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 151 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Kanun metninde yer alan “ve süs” ibarelerinin ilgili maddelerin metinlerinden çıkarılması, ihdas edilen “Suçlar” başlıklı 28/A maddesi dikkate alınarak, maddeyle 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 151 inci maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması olumludur.

Kısaca yapılan değişikliklerde olumlu bir takım düzenlemeler getirilmiş olsa da çok fazla yanlış ve sakıncalı düzenlemelerin de yer aldığı söyemek yanlış olmayacaktır. 🐾

Mutlu Patiler
Pet Kuaför & Hotel

KEDİ VE KÖPEĞİNİZ İÇİN GÜVENİLİR KONAKLAMA

* Can dostlarınızın tüm tıraş ve bakım işlemlerimizi anestezi kullanmadan uygulamaktayız

Gezici Pet Kuaför'de Dostunuz için Yapacaklarımız Çok!

- Makas Tıraş
- Makine Tıraş
- Banyo & Temizleme
- Rötüş
- Tarama
- Tırnak Bakımı
- Dış Kulak Bakımı
- Anal Kese Boşaltımı

+90 224 413 9116
+90 539 987 7002

iletisim@mutlupatilerbursa.com
www.mutlupatilerbursa.com

Alaaddinbey mah.
Uluyol sok. 16120
Nilüfer, Bursa

Pro Performance®

